

Delårsrapport mars 2022 nämnder

Grundskolenämnden
2022

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen	4
2.1	Verksamhetens utveckling	4
2.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling	4
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	6
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	8
2.2.1	Organisationsmål	8
2.2.2	Riktade övergripande verksamhetsmål	11
2.2.3	Nämndspecifika mål från KF	13
2.2.4	Kommunfullmäktiges budgetuppdrag 2022	17
3	Övrig uppföljning till kommunledningen	20
3.1	Utveckling inom personalområdet	20
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv 20	
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området	20
3.2	Ekonomisk uppföljning	22
3.2.1	Utfall till och med perioden	22
3.2.2	Prognos	23
3.3	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	23
3.3.1	Anmälningar enligt Lex Maria	23
3.3.2	Konsekvenser av kriget i Ukraina	23
4	Styrinformation till nämnden	25
4.1	Systematiskt kvalitetsarbete	25
4.1.1	Digitalisering	26
4.1.2	Elevhälsa	27
4.2	Ekonomi i balans	28
4.3	Fördjupning arbetsmiljö, chefer och medarbetare	29
4.4	Rapportering av pågående uppdrag samt viktiga händelser	33
4.4.1	Politiska uppdrag	35
4.4.2	Förändringsarbete	37
4.4.3	Aktuellt om skolplaceringar inför hösten 2022	39
4.5	Uppföljning av tidigare avvikelser	42
4.6	Lokalförsörjning och kapacitet	43

Bilaga 1 Ekonomiska konsekvenser, underlag krisledning 2022-03-16

Bilaga 2 Resultat och prognos per skolområde

1 Sammanfattning

Årets första veckor präglades inom alla verksamheter av hög frånvaro med anledning av snabb och omfattande spridning av covid-19. Bemanningläget på skolenheterna var mycket ansträngt, även elevfrånvaron var hög. Denna del ingår som en av de avvikelser i verksamheten som rapporteras till kommunledningen. Övriga är den allvarliga olyckan som inträffade på en skola och fortsatt hinder för utbetalning av bidrag till den fristående huvudmannen Föreningen Framstegsskolan.

Krigsutbrottet i Ukraina i slutet av februari föranledde förvaltningsdirektörens beslut att sammankalla förvaltningens krisledning. Förberedelse för mottagande av flyktingar pågår. Inledningsvis har störst påverkan märkts inom förvaltningens mottagningsverksamhet som tagit emot ett högre antal nya elever än vanligt.

Det ekonomiska resultatet för januari till mars uppgår till -19 mnkr. Detta innebär att förvaltningen har en positiv avvikelse på 128 mnkr jämfört med periodiserad budget för den aktuella perioden. Jämfört med samma period föregående år har förvaltningen en nettokostnadsutveckling motsvarande 2,2 procent.

Förvaltningen lämnar en nollprognos för helår 2022. Inom nollprognosen använder förvaltningen 40 mnkr av sin lednings- och styrningsbudget för att finansiera skolområdenas uttag av tidigare upparbetat överskott. Även ökade kostnader för bidrag till andra huvudmän täcks av den centrala budgeten.

Rapporteringen till nämnden innehåller en fördjupning inom HR-området som bland annat berör hur omorganisering inom både skolenhetsorganisationen och stöдавdelningar och arbete under pandemi har gjort 2021 till ett speciellt år. Högst troligt påverkar det de nyckeltal som ligger till grund för förvaltningens fördjupade uppföljning av chefers och medarbetares arbetsmiljö.

I skolplaceringsarbetet inför nästa läsår har cirka 10 400 elever fått en placering i förvaltningens grundskolor. Inga elever har fått skolplacering som innebär avsteg från nämndens regelverk. Andelen elever som fått placering i enlighet med sitt första önskemål respektive något av sina önskemål är något lägre i år än föregående år. För det slutgiltiga resultatet av årets process bör utfallet av skolbytesperioden 15–30 april inväntas.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

Här beskrivs verksamhetens utveckling i förhållande till nämndens planering samt väsentliga avvikelser. Redovisningen begränsas till avvikelser som är av vikt ur ett kommunledningsperspektiv.

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall perioden 2022
Antal elever i kommunal grundskola Göteborg	47 642	47 857	47 887
Antal elever i kommunal grundsärskola Göteborg	674	749	829
Antal elever i kommunalt fritidshem	19 616	19 323	19 415
Antal elever fristående grundskola Göteborg samt annan kommun	13 631	13 786	13 884
Antal elever fristående grundsärskola Göteborg samt annan kommun	28	34	32
Antal elever fritidshem, fristående verksamhet samt annan kommun	3 389	3 474	3 567
Antal deltagare i kulturskolan	7 865	7 481	7 240
Antal unika sökande som idag inte deltar i kulturskolans verksamhet	2 698	2 957	3 843
Antal månadsavlönade medarbetare	7377	9040	8983

Utfall för Kulturskolan 2020 och 2021 avser oktober månad. Öppen verksamhet, lovverksamhet och vissa korta kurser är exkluderade.

Antal anställda för perioden avser januari månad 2022. Utfall helår avser december respektive år. Grundsär och fritidshem avser medelvolymer för mars och oktober 2020 och 2021

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Nettokostnadsutveckling	2,2%	1,3%
Elever i kommunal grundskola Göteborg	+0,03%	
Elever i kommunal grundsärskola Göteborg	+15,6%	
Elever i kommunalt fritidshem	+4,6%	
Elever fristående grundskola Göteborg samt annan kommun	+1,0%	
Elever fristående grundsärskola Göteborg samt annan kommun	+3,2%	
Elever fritidshem, fristående verksamhet samt annan kommun	+10,2%	

Nettokostnadsutvecklingen för perioden är 2,2 procent vilket motsvarar 48,5 mnkr. Nettokostnadsutvecklingen dämpas av temporär ersättning för sjuklöner med anledning av covid-19, statsbidrag för lärares arbetsmiljö samt låga övriga kostnader för perioden så som inköp av läromedel. Detta på grund av läromedelssatsningen som gjordes 2021. Utan dessa engångseffekter hade nettokostnadsutvecklingen för perioden varit 5,1 procent vilket motsvarar 111,5 mnkr. Ökade kostnader i och med ett högre prisindex driver på nettokostnadsutvecklingen. Prognosen motsvarar en nettokostnadsökning på 1,3 procent vilket i huvudsak förklaras av ovan nämnda faktorer.

Den procentuella ökningen av antalet grundsärskoleelever i jämförelse med föregående år är större än motsvarande ökning för elever i grundskola. Denna tendens syns både för Göteborgs Stad och riket enligt Skolverkets statistik. Det kan finnas olika skäl till ökningen av andelen elever i grundsärskola. Förvaltningen utreder detta närmare inom ramen för projektet ny skolenhetsorganisation steg 2, målområde grundsärskola för ökad träffsäkerhet i prognoser framgent.

Antal elever i fritidshem har ökat, framför allt gällande fristående verksamhet och i annan kommun. Ökningen motsvarar den minskning som skedde i samband med pandemins start 2020.

Eftersom mätpunkterna för antal deltagare i kulturskolan skiljer sig mellan 2020, 2021 och 2022 ska jämförelse mellan åren ske med försiktighet. Av det totala antalet producerade platser i kulturskolan gick 62 procent till flickor och 38 procent till pojkar. Av de sökande till kulturskolan, som inte redan har en plats, finns flest antal pojkar som anmält sig till; piano, gitarr och dansmix. Flest flickor väntar på att få delta i piano, dansmix och kör.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Olycksfall på skola på Hisingen
Orsak till att avvikelserna uppstått
Onsdag 2 mars 2022 inträffade en allvarlig olyckshändelse med en elev på en skolgård på Hisingen. Eleven avled till följd av skadorna. Händelsen utreds av grundskoleförvaltningen och andra tillsynsmyndigheter.
Konsekvenser för de verksamheten är till för
Händelsen har skapat sorg och oro hos elever och vårdnadshavare.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Händelsen har skapat sorg och oro hos personal.
Ekonomiska konsekvenser
Vidtagna åtgärder
Platsen där olyckan inträffade är avspärrad under utredning av händelsen. Skolan har utökat antal personal under rasttid för förstärkt tillsyn. Skolans personal har fått krisstöd från företagshälsovården. Elever får stöd av elevhälsan. Grundskoleförvaltningen samverkar med lokalförvaltningen utifrån händelsen i fortsatt arbete och uppföljning. Händelsen utreds av grundskoleförvaltningen men även av Arbetsmiljöverket, Skolinspektionen och Polisen.
Mycket ansträngt bemanningsläge vid årets början
Orsak till att avvikelserna uppstått
Under januari och februari var sjukfrånvaron på många skolenheter mycket hög bland både personal och elever som följd av omfattande smittspridning av covid-19. Frånvaro på grund av familjekarantän och vård av barn påverkade också bemanningsläget på skolor och inom stödfunktionerna. Under januari fattade förvaltningsdirektören 38 beslut om stängning eller distansundervisning för delar av verksamheten. Förvaltningen lyckades under perioder inte tillsätta det vikariebehov som fanns i verksamheten med anledning av den höga sjukfrånvaron. Under mars har bemanningsläget förbättrats betydligt.
Konsekvenser för de som verksamheten är till för
Frånvaron har påverkat den pedagogiska verksamheten och fördröjt planerat utvecklingsarbete och kan antas påverka elevernas möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Det ansträngda läge som rådde inom många skolenheter och övriga verksamheter har påverkat medarbetarnas förutsättningar och arbetsmiljö i ett kortare perspektiv.
Ekonomiska konsekvenser
Personals frånvaro har minskat lönekostnaderna under perioden. Kompensatoriska åtgärder kan dock leda till ökade kostnader under året, till exempel genom utökad lovskola.
Vidtagna åtgärder
Förvaltningens samordning i covid-frågor arbetade aktivt med att stötta skolorna i prioritering för att klara av det ansträngda läget. Planering av kompensatoriska åtgärder pågår.

Utbetalning av bidrag till Föreningen Framstegsskolan
Orsak till att avvikelsen uppstått
<p>I slutet av vårterminen 2021 uppstod oklarheter kring huvudmannskapet för Römosseskolan Gårdsten, Lilla Römosseskolan och Römosseskolan Agnesberg. Det fanns vid tillfället två styrelser som sa sig företråda huvudmannen Föreningen Framstegsskolan. Med anledning av dessa oklarheter beslutade grundskolenämndens ordförande att ansöka om deponering av bidrag för månaderna maj, juni och juli hos Länsstyrelsen. Länsstyrelsen biföll dessa ansökningar.</p> <p>Sedan april 2021 har föreningen saknat ett bankgiro kopplat till sitt organisationsnummer. Grundskoleförvaltningen bedömde att det förelåg hinder för utbetalning av skolans bidrag och fortsatte därför att ansöka om deponering av bidragen hos Länsstyrelsen. Länsstyrelsen avslog flera ansökningar. Grundskoleförvaltningen har, så länge föreningen inte kunnat presentera ett fungerande bankgiro med koppling till sitt organisationsnummer, överklagat avslagsbesluten till tingsrätten.</p> <p>Skolinspektionen beslutade den 27 oktober 2021 att återkalla Föreningen Framstegsskolans tillstånd att bedriva skolverksamhet. Beslutet baserades i huvudsak på bedömningen att fyra av de fem styrelseledamöterna i föreningen var olämpliga att fortsatt bedriva skolverksamhet. Skolinspektionen menar att olämpligheten hos styrelseledamöterna framför allt består i att de under lång tid inte tagit sitt ansvar för att se till att föreningens ekonomi skötts på ett tryggt sätt och att de inte heller i övrigt utövat tillräcklig tillsyn och kontroll över föreningens verksamhet. Beslutet skulle börja gälla den 19 november 2021. Förvaltningen arbetade då intensivt med att möjliggöra för berörda vårdnadshavare att önska skola, skolplacera enligt gängse ordning och förbereda ett kvalitativt mottagande i kommunala skolor för berörda elever. Förvaltningsrätten beslutade dock att Skolinspektionens beslut om återkallelse tills vidare inte skulle verkställas, i avvaktan på slutligt beslut eller till dess att domstolen förordnar annat (inhibition). Förvaltningsrätten fattade i slutet av januari 2022 beslut om att huvudmannen fortsatt har tillstånd att bedriva utbildning. Skolinspektionen överklagade det beslutet till kammarrätten den 15 februari 2022.</p> <p>Den 15 november 2021 informerade Föreningen Framstegsskolan att de numera hade ett bankgiro kopplat till sitt organisationsnummer. Föreningen anmodade grundskoleförvaltningen att betala ut skolans bidrag till det angivna bankgirot. Grundskolenämnden beslutade den 22 november om utbetalning av november månads bidrag till det av föreningen angivna bankgirot. Vidare beslutade grundskolenämnden den 7 december att ge förvaltningsdirektören i uppdrag att återkalla överklaganden i domstol avseende deponerade bidrag för maj-september 2021, att återkalla ansökan om deponering hos länsstyrelsen avseende oktober 2021 samt att dessa bidrag skulle betalas ut, vilket sedan verkställdes av grundskoleförvaltningen.</p> <p>Den 20 januari 2022 informerade föreningens ombud förvaltningen om att den bank som föreningens senast angivna bankgiro var kopplat till hade sagt upp kundrelationen med föreningen. Således var bankgirot inte längre i funktion. Grundskolenämnden beslutade den 8 februari 2022 om att ansöka om deponering av januari och februari månads bidrag samt kommande bidrag under den tid som föreningen saknar bankgiro. Som följd av det ansökte förvaltningen den 21 mars 2022 om att deponera även mars månads bidrag hos länsstyrelsen. Länsstyrelsen har godkänt deponering av samtliga ansökningar för 2022.</p> <p>Statsrevisionen riktar i sin revisionsberättelse 2021 kritik i form av en anmärkning gällande nämndens hantering av utbetalning av bidrag till huvudmannen. Nämnden delar på flera punkter inte revisionens bedömningar vilket framgår av nämndens yttrande i ärendet.</p>
Konsekvenser för de som verksamheten är till för
Den uppkomna situationen har sannolikt medfört oro för elever och vårdnadshavare.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer
Grundskoleförvaltningen har fortsatt beredskap att placera de elever som går på huvudmannens tre skolenheter på kommunala skolor om behovet skulle uppstå. Förberedelse för eventuella skolplaceringar och övrig hantering av ärendet har inneburit ökad belastning för förvaltningens stödfunktioner. Att ta emot ett stort antal nya elever

<p>mitt i ett läsår kan medföra ökad arbetsbelastning för personal på de mottagande skolorna.</p>
<p>Ekonomiska konsekvenser</p>
<p>De deponerade bidragen för januari till mars uppgår till cirka 15 mnkr. Det finns risk att krav på skadestånd riktas mot grundskolenämnden vilket kan medföra kännbara ekonomiska konsekvenser.</p> <p>Föreningen har väckt talan mot Göteborgs stad för dröjsmålsränta avseende juli månads bidrag. Tingsrätten meddelande den 6 april sin dom som innebär att föreningens yrkande ogillas. Tingsrätten bedömer att bidrag till fristående huvudmän är en offentligrättslig fordran och att räntelagen därför inte är tillämplig.</p>
<p>Vidtagna åtgärder</p>
<p>Grundskoleförvaltningen aktiverar vid behov arbetsgrupper för att hantera olika aspekter av detta ärende. Grundskoleförvaltningen har fortsatt beredskap för placering av skolornas elever om behovet skulle uppstå. Förvaltningen har i bokslutet för 2021 bokat upp en bokslutspost för att möta eventuella ekonomiska konsekvenser. Grundskolenämnden får löpande information om ärendet.</p>

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

I följande avsnitt beskrivs nämndens planering för att omhänderta de mål och målvärden för indikatorer som kommunfullmäktige har angett för nämnden i budget för Göteborgs Stad 2022. Förvaltningen har även inkluderat en kort beskrivning av planering kopplat till fullmäktiges uppdrag. De målkategorier som beskrivs är

- organisationsmål
- riktade övergripande verksamhetsmål
- specifika verksamhetsmål.

Grundskolenämnden har i sin verksamhetsplan för 2022 omhändertagit de övergripande verksamhetsmålen från kommunfullmäktige och kommunfullmäktiges specifika mål för nämnden via förstärkningsområdena och tillhörande strategier. Det är främst dessa strategier som beskrivs nedan. Förstärkningsområdena är vägledande för allt utvecklingsarbete som pågår i stadens skolor och i den centrala förvaltningen. Två övergripande strategier syftar till att stärka samtliga av kommunfullmäktiges budgetmål och nämndens förstärkningsområden. Det handlar om att fortsätta att utveckla en hållbar skolorganisation, dels genom fortsatt implementering av den nya skolenhetsorganisationen, dels genom en prioritering av en stärkt elevpeng i förhållande till nämndbidraget från fullmäktige.

2.2.1 Organisationsmål

I följande stycke beskrivs nämndens arbete med organisationsmål från kommunfullmäktige. Nämnden har inte antagit egna målvärden utan utgår från kommunfullmäktiges målvärden i sin planering och uppföljning.

2.2.1.1 Göteborg har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Staden ska ha god ekonomisk hushållning i verksamheten

Grundskolenämnden har sedan start arbetat aktivt för en budget i balans och för att

resurser ska nyttjas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Det har bland annat handlat om att ge enskilda enheter rätt stöd, att ta fram långsiktiga interna regler och riktlinjer samt skapa en organisation som är långsiktigt hållbar.

År 2019 var nämndens första verksamma kalenderår. Vid årsskiftet 2019/2020 hade utbildningsområdena ett sammanlagt underskott på 154 mnkr. Nämnden genomförde under 2019 och 2020 stora insatser för att stödja skolorna i att få en ekonomi i balans. Bland annat genom att arbeta fram åtgärdsplaner och stödja skolorna i omställningsarbete. Likväl genomfördes riktade insatser till 32 skolor som stod för den största delen av underskottet.

För att främja ett långsiktigt planerat och agerande i verksamheten beslutade nämnden inför 2020 att tillämpa över- och underskottsregler. Reglerna innebar att skolenheter fick föra med sig över- och underskott mellan år. Syftet med reglerna var att ge verksamheten bättre förutsättningar att hantera förändringar i verksamheten mellan åren och samtidigt ställa krav på att enbart tilldelade resurser förbrukas över tid. Under 2020 tog även nämnden fram en handlingsplan för god ekonomisk hushållning på kort, mellan och lång sikt. Vid årsskiftet 2020/2021 hade samtliga utbildningsområden ett resultat som var bättre än budget.

Under 2021 har ett stort förändringsarbete genomförts i och med omorganisationen av stöddavdelningarna och utbildningsområdena. Avdelningsorganisationen förändrades för att få en tydligare styrning, effektivare processer samt ge bättre stöd till verksamheten. Under början på 2021 tillkom måltid, lokalvård och vaktmästeri från de nedlagda stadsdelsförvaltningarna. Övertagandet av verksamhetsområdena väntas ge både kvalitets- och effektivitetsvinster då verksamhetsområdena tillhör en organisation istället för tio olika stadsdelsförvaltningar.

I de nya utbildningsområdena är skolenheterna färre och större samt organiserade i så kallade skolområden. Syftet med den nya organiseringen var att skapa större och mer bärkraftiga enheter som får bättre planeringsförutsättningar, både utifrån ett effektivt användande av personella resurser så väl som ekonomiska resurser.

2.2.1.2 Göteborgarna får valuta för skatten och en välfärd med hög kvalitet

Effektivitetstal kommunal grundskola

Indikatorn nedan är ett sammanvägt resultat för elever i åk 9 som baseras på andel som uppnått kunskapskraven, andel behöriga till yrkesprogram och genomsnittligt meritvärde samt avvikelser från det modellberäknade värdet för dessa tre nyckeltal. Indikatorn avser resultat för elever i kommunala skolor belägna i kommunen. Det redovisade resultatet är kommunens placering i ranking bland landets 290 kommuner. Det aktuella värdet för Göteborg är relativt andra kommuner, det innebär att Göteborgs ranking kan påverkas av att andra kommuner förbättrar eller försämrar sina resultat.

Grundskolenämnden arbetar genom de tre förstärkningsområdena för att undervisningens kvalitet och därmed elevers resultat ska öka vilket skulle bidra till ett bättre utfall gällande indikatorn.

Grundskolenämnden och förvaltningen följer också det effektivitetsindex som är framtaget av Rådet för kommunala analyser (RKA). I det måttet kombineras kvalitetsindex med ett index som fångar verksamhetens kostnader. RKA:s beräkningar baseras på uppgifter från SKR, SCB, Skolverket och Skolinspektionen.

Effektivitetsindex finns med i nämndens verksamhetsplan och följs upp i kommande uppföljningsrapporter.

Göteborgarna får valuta för skatten och en välfärd med hög kvalitet						
Indikator - Effektivitetstal kommunal grundskola						
	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2030
Utfall/mål för staden	214	228	210	200	180	100

Personal i direktkontakt med invånare i förhållande till staden totala personalstyrka

Nämnden har sedan start 2018 prioriterat en högre uppskrivning av elevpeng än det generella kommunbidraget vilket är en satsning på personalgrupper i direktkontakt med elever. Andelen medarbetare i direktkontakt med medborgarna har ändå minskat till följd av övertagandet av måltids- lokalvårds- och vaktmästeriverksamhet vars personal inte räknas in i gruppen som har direktkontakt med invånarna.

Andel personal i direktkontakt med invånare bör för grundskolenämnden vara högre än i staden som helhet med tanke på nämndens kärnuppdrag. Jämförelse med andra förvaltningar är dock svår att göra då varje förvaltning själv definierar vilka personalgrupper som ska ingå i måttet. För grundskoleförvaltningens del bedöms all personal förutom administrativ personal, måltidspersonal, lokalvårdspersonal, vaktmästare, och ledningspersonal ha direktkontakt med invånarna.

Göteborgarna får valuta för skatten och en välfärd med hög kvalitet						
Indikator - Personal i direktkontakt med invånare i förhållande till staden totala personalstyrka						
	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2030
Utfall/mål för staden	71	71	73	74	75	75
Utfall/mål för nämnd	90,0	78,9				

2.2.1.3 Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen

Förvaltningens resultat har minskat med två enheter på HME jämfört med tidigare år och ligger en enhet under stadens utfall. Påverkansfaktorer som identifierats är arbetsbelastning, motivation och faktorer kopplade till ledarskap. Förvaltningen arbetar bland annat med ledningsgruppsutveckling och bemanningsplanering för att stärka resultatet framåt.

Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor						
Indikator - Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen						
	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2030
Utfall/mål för staden	79	78	81	81	82	85
Utfall/mål för nämnd	79	77				

Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt

Den totala sjukfrånvaron minskade 2021 med en procentenhet jämfört med 2020. Förvaltningens målsättning är att sjukfrånvaron ska minska. Mycket hög frånvaro under början av året medför en risk att resultatet inte följer målsättningen. Den längre sjukfrånvaron visar en nedåtgående trend från 2020 och var för 2021 på samma nivå som 2019.

Förvaltningen fortsätter att arbeta systematiskt utifrån stadens regler för arbetsanpassning och rehabilitering med att sänka sjukfrånvaron. Förvaltningen förväntas ha lägre sjukfrånvaro än staden i stort mot bakgrund av tidigare sjukfrånvaronivåer och utbildningsnivån generellt hos medarbetarna.

Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor						
Indikator - Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt						
	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2030
Utfall/mål för staden	9,6	8,6	8,1	8,0	7,8	7,0
Utfall/mål för nämnd	9,1	8,1				

2.2.2 Riktade övergripande verksamhetsmål

2.2.2.1 Göteborg har en förskola och skola som skapar goda och jämlika uppväxtvillkor

Strategi

Grundskolenämnden har i sin verksamhetsplan för 2022 omhändertagit de övergripande verksamhetsmålen från kommunfullmäktige och kommunfullmäktiges specifika mål för nämnden via förstärkningsområdena och tillhörande strategier. Förstärkningsområdena är vägledande för allt utvecklingsarbete som pågår i stadens skolor och i den centrala förvaltningen.

Skolan har enligt skollagen ett kompensatoriskt uppdrag. Det innebär att skolan ska vara likvärdig för alla. Skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Att arbeta för goda och jämlika uppväxtvillkor ingår därmed också i skolväsendets nationella uppdrag.

Nedan exemplifieras några strategier som har stark koppling till det övergripande

verksamhetsmålet från kommunfullmäktige.

Kompensatorisk resursfördelningsmodell

Genom den resursfördelningsmodell som nämnden antog 2018 finns en grundläggande bas för att bidra till mer likvärdig utbildning i Göteborg. Modellen syftar till att ge tydliga planeringsförutsättningar för såväl kommunala som fristående skolor. Resursfördelning handlar till stor del om elevpeng men kan även handla om hur interna resurser används för att bidra till att alla skolor har en strukturkvalitet som möjliggör en likvärdig utbildning för eleverna.

Nätverk för att utveckla skolor i socioekonomiskt utsatta områden

Grundskoleförvaltningen fortsätter stödja utvecklingen av skolor i socialt utsatta områden, bland annat genom det nätverk som skapats för rektorer som leder skolor i utsatta områden. Nätverket syftar till att stödja och utmana skolor i sin utveckling och kunskapsgenerering. Samtidigt skapas också fördjupad och systematiserad kunskap kring skolornas utvecklingsarbete. Nätverket drivs i samarbete med Göteborgs universitet och med stöd av Skolverket.

Samverkan med hemmet och andra aktörer

En framgångsfaktor som ofta lyfts fram för goda resultat är ett gott samarbete mellan skola och hem. Grundskoleförvaltningen implementerar det av grundskolenämnden beslutade förväntansdokumentet (Riktlinje för samverkan mellan skola och hem). Dokumentet pekar på vad skola, elever och vårdnadshavare kan förvänta sig av varandra. Skolan behöver samverka med andra aktörer för att kunna fullgöra sitt uppdrag och bidra till ett jämlikt Göteborg. Samarbete med externa aktörer kan berika och komplettera skolan, och ska fortsätta utvecklas under 2022. I staden och regionen är det fortsatt viktigt att utveckla samverkansstrukturer med andra förvaltningar som är viktiga för att stärka insatser och ett familjecentrerat arbetssätt runt barn och unga.

Målets indikatorer

Flera av målets indikatorer används både på enhetsnivå och på nämndnivå för analys av resultat kvalitet. De indikatorer som avser hemkommunsperspektivet, det vill säga de som berör alla Göteborgs elever kommer att följas upp av nämnden i samband med delårsrapport augusti och årsrapport, men används inte för att analysera och utveckla den verksamhet som nämnden är huvudman för. Således har nämnden inte antagit egna målvärden för indikatorerna. Indikatorn från SCB:s medborgarundersökning om nöjdhet med grundskolan är svår för grundskolenämnden att använda och analysera då den saknar uppdelning på huvudman. Indikatorerna som hämtas från elevenkäten avser elever i kommunala skolor.

Vald indikator	Utfall 2020	Utfall 2021
Elever i åk 3 som deltagit i alla ämnes-prov i SV, SV2 och MA, hemkommun, genomsnittlig andel (%) *		
Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser), Hemkommun, andel (%).	70,6%	71,7%
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, andel (%).	74,9%	73,2%

Vald indikator	Utfall 2020	Utfall 2021
Elever i år 9 behöriga till gymnasieskolan, hemkommun, andel (%).	83,3%	82,9%
Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)**		84%
Elever i åk 9: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel (%)**		72%
SCB:s medborgarundersökning, nöjdhet med grundskolan, hur fungerar grundskolan, andel nöjda (%)***		65,6%

*Indikatorn elever i årskurs 3 som deltagit i alla ämnesprov har inte rapporterats till SCB under 2020 och 2021 till följd av pandemin.

** Resultat för 2020 saknas på grund av att elevenkäten då endast genomfördes i årskurs 2.

***Från och med 2021 har SCB:s medborgarundersökning en ny utformning. Resultatet för 2021 är inte jämförbart med tidigare år.

2.2.3 Nämndspecifika mål från KF

2.2.3.1 Göteborg har en skola där barn och elever når sin fulla potential.

Strategi

Skolan har enligt skollagen ett kompensatoriskt uppdrag. Det innebär att skolan ska vara likvärdig för alla och att utbildningen ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Att arbeta för att alla elever ska nå sin fulla potential ingår därmed också i skolväsendets nationella uppdrag. I följande avsnitt beskrivs några av de strategier som lyfts fram i nämndens verksamhetsplan för att bidra till målet.

I skolutredningen som ledde fram till grundskolenämndens bildande betonades vikten av att ha fokus på de nationella målen och att i högre grad arbeta med tidiga insatser. Samma slutsats har tydliggjorts i nämndens senaste kvalitetsrapporter. Tidiga insatser har länge varit en strategi men förvaltningen ser behov av att förtydliga uppföljning och systematik i hela styr- och stödkedjan i syfte att säkerställa att insatser sätts in i lägre årskurser. Grundskolenämnden kommer att ha särskild fokus på tidiga insatser med målet att alla barn ska kunna läsa i årskurs ett. Digitaliseringsmöjligheter ska nyttjas i arbetet med tidiga insatser.

Under senhösten 2021 antog grundskolenämnden Riktlinjen för tillgängliga lärmiljöer. Riktlinjen tar avstamp i begreppet tillgänglig lärmiljö med fokus på pedagogiska, sociala och fysiska miljöer. Riktlinjen har ett särskilt fokus på att inkludera elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Syftet med riktlinjen är att tydliggöra hur grundskoleförvaltningens skolor säkrar kompetens, arbetssätt och utformning för att möta alla elever utifrån deras olika förutsättningar och behov.

För att alla barn och elever ska ges möjlighet att utveckla sin fulla potential är fritidshemmet en viktig del. Därför är det av stor vikt att fritidshemmen har kompetenta och behöriga lärare. Grundskoleförvaltningen fortsätter att utveckla systematiken i arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling inom fritidshem, i syfte att öka kvalitet för undervisning i fritidshem och förstärka kompetensen på skolor med låg andel behöriga lärare i fritidshemmet. Det handlar

bland annat om att fortsätta utveckla nätverk för lärare i fritidshem, att tydliggöra uppdrag och kompetenskrav inom fritidshemmet och att erbjuda ekonomiskt stöd till skolor med personal som genomför behörighetsgivande studier.

Även kulturskolan är en viktig verksamhet för att barn och unga ska kunna ha en meningsfull fritid. Kulturskolan ska verka för ökat deltagande bland barn och unga som idag inte nås av kulturskolans verksamhet. Verksamhet ska förläggas på barn och ungas fria tid, på lov och helger för att bidra till en meningsfull fritid för barn och unga. Kulturskolans utbud ska också bidra till större mångfald av olika konstnärliga och kulturella uttryck. För att dessa mål ska kunna nås planeras en större organisationsförändring under 2022.

2.2.3.2 Lärarkretsens status ska stärkas med fokus på lärarnas arbetsmiljö.

Strategi

Nämndens strategier kopplat till målet handlar övergripande om att stärka systematiken för arbetsmiljöarbetet, att rikta ekonomiska resurser till skolenheterna samt ett partsövergripande utvecklingsarbete. Grundskolenämnden strävar i sin budget efter att så mycket som möjligt av skolpengen ska hamna i skolornas egna budgetar. I budget 2022 ökade elevpengen till de kommunala skolorna i genomsnitt med 3,5 procent.

Utgångspunkten i förvaltningens arbetsmiljöarbete är det systematiska arbetsmiljöårshjul som förvaltningen arbetar utifrån. Därtill sker ett kontinuerligt utvecklingsarbete inom ramen för kollektivavtalet HÖK 21. Arbetsgivaren, lärar- och skolledarorganisationerna samverkar inom bland annat utvecklingsfrågor kopplat till arbetstid, planering och arbetsmiljö. Utöver detta arbetar förvaltningen med uppdrag från nämnden kopplat till att utvärdera och skapa arbetsätt när förvaltningen som huvudman vidtar åtgärder eller extraordinära insatser på skolorna. Ett prioriterat område är förebyggande arbete mot hot, våld och otillåten påverkan.

2.2.3.3 Stadens grundskolor ska präglas av studiero och trygghet där kunskapsuppdraget står i centrum

Strategi

Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet anger att rektorn har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Utifrån detta uppdrag arbetar grundskolenämnden för att ge rektor såväl ekonomiska som organisatoriska förutsättningar för att klara sitt uppdrag. Grundskolenämnden strävar i sin budget efter att så mycket som möjligt av skolpengen ska hamna i skolornas egna budgetar. I budget 2022 ökar elevpengen till de kommunala skolorna i genomsnitt med 3,5 procent.

Ny skolenhetsorganisation

Minst lika viktig som ekonomiska förutsättningar är en hållbar skolorganisation. Den nya skolenhetsorganisationen som verkställdes hösten 2021 syftar till att ge rektor verktyg att tillgodose elevers behov, bland annat genom större enheter som medför en ökad flexibilitet i organisering av kompetens och olika grupper. Den nya organisationen ger rektor större möjligheter att organisera undervisningen utifrån

de behov som finns och på så sätt skapa trygghet, öka måluppfyllelse och underlätta arbetet med en god studiero. I den nya skolorganisationen leder rektor den samlade elevhälsan vilket kan skapa förutsättningar för ett mer förebyggande och främjande elevhälsoarbete utifrån hela skolans ansvar. På ett organisatoriskt plan handlar det bland annat om att främja skolnärvaro, att arbeta för att alla som behöver det har tillräcklig kompetens om tillgängliga lärmiljöer och tillgänglig undervisning samt att aktivt arbeta med elevers upplevelse av trygghet och studiero.

Ökad kompetens om tillgängliga lärmiljöer

Under detta år pågår implementeringen av Riktlinjen för tillgängliga lärmiljöer. En tillgänglig lärmiljö bidrar till trygghet för elev och till studiero i lärsituationer. Informationsspridning och kompetensstärkande insatser har planerats och genomförs succesivt. En tvärprofessionell arbetsgrupp i grundskoleförvaltningen arbetar med att göra riktlinjen känd samt omsätta aktiviteter, som i riktlinjen är kopplade till strategier, till praktisk handling.

Extra insatser på individnivå - Elevator

Ibland behövs extra insatser för att alla elever ska känna trygghet i skolan och få möjlighet till studiero. Därför startade våren 2020 Elevators verksamhet. Verksamheten tar emot elever som tillfälligt behöver omplaceras på annan skolenhet då de stört trygghet och studiero. Omplaceringen används i avvaktan på en mer långsiktig lösning som skolan är ansvarig för.

Under 2022 fortsätter förvaltningens arbete med att anpassa organisationen för att förbättra förutsättningar att nå ökad likvärdighet med särskilt fokus på verksamheterna kring elever i stort behov av tillgängliga lärmiljöer, särskilt stöd och extra anpassningar.

Systematiskt kvalitetsarbete

Varje höst fokuserar förvaltningens gemensamma rektorsverkstäder och det systematiska kvalitetsarbetet i skolorna på frågor kring området trygghet och delaktighet. I samband med detta genomförs kvalitetsdialoger där trygghet och delaktighet på respektive skola diskuteras. Underlaget från dialogerna sammanställs och analyseras och är sedan en viktig del av förvaltningens fortsatta kvalitetsarbete.

Trygghet i övergångar för elever med behov av särskilt stöd

För att stödja barn och elever inom hela utbildningskedjan och på så sätt skapa trygghet fortsätter arbetet med att utveckla övergång och samverkan mellan förskola och skola samt mellan stadieövergångar. Det handlar bland annat om att säkra strukturella förutsättningar för att ta emot elever med behov av särskilt stöd på ett bra sätt.

2.2.3.4 Alla Göteborgs grundskolor ska ha en väl fungerande verksamhet med hög kvalitet i undervisningen.

Strategi

I skolutredning som gjordes inför grundskolenämndens och grundskoleförvaltningens bildande betonades vikten av att ha fokus på nationella mål. Ett av grundskoleförvaltningens förstärkningsområden är Ökad kvalitet i undervisningen för att öka barns och elevers lärande. Navet i arbetet med att utveckla undervisningen och nå hög måluppfyllelse är förvaltningens systematiska kvalitetsarbete. I skolornas systematiska kvalitetsarbete tydliggörs vad respektive verksamhet behöver utveckla och förbättra, så att kvaliteten på undervisningen ständigt utvecklas.

Kvalitetsdialoger för att utveckla verksamheten

Uppföljningen av kvalitetsarbetet sker i så kallade kvalitetsdialoger mellan rektorer, biträdande rektorer, utbildningschefer och verksamhetsutvecklare. Dessa dialoger är en del av förvaltningens uppföljningsmodell som baseras på tillit och dialog, och som ska stärka kommunikationen och förtroendet inom hela styr- och stödkedjan. Dialogen mellan skola och huvudman ger tillsammans med betygsstatistik viktig kunskap om elevernas måluppfyllelse, och vilka utmaningar som rektorer och lärare ser för fortsatt utveckling av undervisningen. Dokumentationen från dialogerna sammanställs och analyseras och blir en viktig återkoppling till alla skolledare men också till huvudmannens årliga kvalitetsrapport.

Kontinuerligt förbättras även tillgängliggörandet av elevresultat, så att såväl skolor som den centrala förvaltningen kan genomföra analyser och särskilda bedömningar av kunskapsläget. Utifrån dessa kan, vid behov, adekvata stödinsatser formos. Analys sker inom ramen för kvalitetsarbetet och presenteras i samband med kvalitetsrapporten.

Huvudmannens extraordinära insatser (HEIS)

Skollagen föreskriver att huvudmannen ska se till att vidta nödvändiga åtgärder om det vid uppföljning framkommer att det finns brister i en verksamhet. För skolor i Göteborg med särskilt stora utvecklingsbehov samlar grundskoleförvaltningen därför resurser i form av ett team som kan bistå skolor med ett riktat och operativt stöd som kallas för Huvudmannens extraordinära insatser (HEIS). Syftet med HEIS är att vid komplexa utmaningar skapa stöd och samordning till skolan. Insatsen utgår från upptäckta brister i skolans systematiska kvalitetsarbete som skolan trots handlingsplaner eller åtgärdsplaner inte lyckas lösa.

Skapa förutsättningar för elever med behov av särskilt stöd i undervisningen

För att vidare ge goda förutsättningar för väl fungerande verksamheter och en undervisning av hög kvalitet pågår under 2022 arbetet med steg 2 i den nya skolenhetsorganisationen. Steg 2 handlar om att utreda, planera och genomföra en ändamålsenlig, rättssäker och effektiv organisering av:

- Grundsärskolan
- Utbildningsområdes- och stadengemensamma särskilda undervisningsgrupper och resursskola
- Styrning och ledning för en samlad elevhälsa

2.2.4 Kommunfullmäktiges budgetuppdrag 2022

Budgetuppdrag 2022	Planering för genomförande
Att ta fram ett förslag på hur friskolorna och de kommunala skolorna kan ha ett gemensamt skolvalssystem.	Utredning av frågan pågår. Det finns anledning att ytterligare fördjupa samarbetet med de fristående huvudmännen som förberedelse för en eventuell författningsändring som föreslogs i SOU 2020:28 En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning. Förvaltningen har utvecklat samarbetet med de fristående huvudmännen för att skapa bättre förutsättningar för en effektiv kapacitets- och skolplaceringsprocess.
Att utvärdera pågående försöksverksamhet med screening av läsförståelse med hjälp av AI med syfte att skala upp de delar som varit framgångsrika.	Grundskoleförvaltningen gör under våren 2022 en utvärdering av användningen av screening med hjälp av AI (artificiell intelligens) för att undersöka elevers läsförståelse. I utvärderingen kommer erfarenheter från skolorna samlas ihop och analyseras i syfte att fånga in positiva effekter och hitta framgångsfaktorer. Utvärderingen kommer också titta på hur tidseffektiv screeningen upplevs vara, på vilket sätt screeningen kan komplettera andra bedömningar, samt hur dess resultat eventuellt kan vägleda lärare till att förbättra undervisningen. Utvärderingen planeras bli klar och kunna presenteras i samband med delårsrapporten i augusti.
Att, med syfte att säkerställa tidiga insatser, använda möjligheten för elever som inte når kunskapskraven att gå om ett år på lägstadiet.	<p>Grundskoleförvaltningen har kartlagt hur nuläget ser ut kring insatser för elever i de tidiga skolåren. I denna kartläggning har förvaltningen använt tillgänglig och relevant statistik. Därtill har dialoger förts med rektorer, specialpedagoger och lärare i förskoleklass för att kunna redogöra för och beskriva nuläget. Denna nulägesbild har analyserats och speglats mot aktuell forskning i syfte att söka olika förklaringsmönster, men också för att finna och föreslå verkningfulla insatser för att kunskapsresultaten i de yngre åldrarna kan förbättras.</p> <p>Grundskoleförvaltningen kan konstatera att det behövs centrala åtgärder som ligger inom ramen för huvudmannens ansvar att skapa förutsättningar för skolor att på ett bättre sätt kunna genomföra sitt uppdrag avseende tidiga insatser utifrån läsa-skriva-räkna reformens intentioner. Sådana åtgärder pågår redan idag, men förvaltningen bedömer att dessa inte räcker, utan mer behöver göras. De fortsatta åtgärderna behöver ha fokus på att tidiga insatser sker enligt de nationella författningarna och att sådana insatser institutionaliseras på samtliga skolor.</p> <p>Grundskoleförvaltningen bedömer inte att det finns någon vetenskaplig grund för att i större utsträckning låta fler elever gå om en årskurs. I den välkända studien av John Hattie, Visible Learning, som studerar vad som påverkar elevers studieresultat påvisas entydigt negativa effekter av ingripande som att gå om ett år. Enligt studien ökar den typen av åtgärder dessutom risken för skolavhopp. Ovanstående presenterades för grundskolenämnden den 8 februari 2022 i ett tjänsteutlåtande, Utredning angående stöd, tidiga insatser och möjligheten att gå om ett år. I dagsläget har 50 elever gått om någon årskurs i grundskolan. Av dessa har 21 elever gått om förskoleklass eller årskurs 1–2.</p>
Att bygga ut möjligheten till särskilda undervisningsgrupper för elever som på olika sätt behöver stöd i en mindre grupp.	Särskilda undervisningsgrupper är enligt skollagen rektors ansvar och organiseras inom respektive rektorsområde. Utbildningschef ansvarar för dimensionering av särskilda undervisningsgrupper i utbildningsområdet. Projektet ny skolenhetsorganisation steg 2 pågår och ska ta fram ett brett förankrat beslutsunderlag för hur organisering av särskilda undervisningsgrupper utformas på bästa sätt. Projektet förväntas vara klart i slutet av 2022.

<p>Att bygga ut skolakuten Elevator och utveckla möjligheterna att flytta en elev från skolenheten för att bryta ett destruktivt beteende.</p>	<p>Grundskoleförvaltningen bedömer att Elevators sju platser i dagsläget kan tillgodose de behov av omplacering som finns. Elever stannar på Elevator i tio-tjugo dagar. Rektor får enligt skollagen endast omplacera eleven längre än tio dagar om synnerliga skäl finns, dock inte längre än tjugo dagar. Eftersom eleverna inte är placerade någon längre tid på enheten får de elever som behöver en plats på Elevator. Grundskoleförvaltningen ser däremot ett behov av att utveckla Elevators stöd till skolorna innan en elev hamnar i behov av omplacering, samt efter en placering, när en elev ska tillbaka till skolan.</p>
<p>Att tillsammans med förskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och lokalnämnden ta fram en gemensam överenskommelse för att förenkla för nyttjandet av varandras lokaler</p>	<p>Den 20 maj 2021 § 26 gav kommunfullmäktige grundskolenämnden i uppdrag att tillsammans med förskolenämnden, utbildningsnämnden och lokalnämnden öka graden av samnyttjande av stadens lokaler. Förvaltningen har analyserat uppdraget tillsammans med förskoleförvaltningen, utbildningsförvaltningen och lokalnämnden och jämfört det med stadsledningskontorets uppdrag att ta fram en riktlinje för samnyttjan och samlokalisering inom ramen för genomförandet av Göteborgs Stads program för lokalförsörjning 2020–2026. Inom ramen för arbetet med program för lokalförsörjning 2020–2026, har ett delprojekt startats upp. En riktlinje håller på att arbetas fram avseende samnyttjan och samlokalisering som förväntas gå upp för beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige under kvartal tre 2022. Delprojektet har konstaterat att det kan finnas behov av att stadens nämnder och styrelser tar fram kompletterande styrande dokument i syfte att säkerställa följsamhet gentemot riktlinjen. Nämnder och styrelser bör också värdera om det finns behov av att fastställa gemensamma processer kopplat till samnyttjan och samlokalisering med andra nämnder eller styrelser. Grundskoleförvaltningen, förskoleförvaltningen och utbildningsförvaltning träffas kontinuerligt för att stämma av utmaningar och behov.</p>
<p>Att tillsammans med förskolenämnden och utbildningsnämnden, idrotts- och föreningsnämnden samt lokalnämnden ta fram en samordnad process för att förstärka planering, proaktivt underhåll och upprustning av lokaler och utomhusmiljöer.</p>	<p>En arbetsgrupp inrättades under våren 2021 som ett uppdrag under stadens arbete med ny hyresprincip. Uppdraget ska ha fokus på synkronisering mellan verksamheternas behov och lokalförvaltningens planer vid fastighetsunderhåll. En första version av slutrapport har delrapporterats för arbetsgrupp och styrgrupp. I uppdaterat uppdrag i budget 2022 involveras även idrotts- och föreningsförvaltningen (IOFF). IOFF har ännu inte medverkat i arbetsgruppen. Arbetet fortskrider och väntas slutrapporteras under kvartal 2 2022.</p>
<p>Att fortsätta utveckla lärarakademin och rektorsakademin.</p>	<p>Arbetet med att utveckla rektorsakademin och lärarakademin fortsätter. Fokus för lärarakademin är att tillgängliggöra stöd och aktiviteter som syftar till professionsutveckling. Bland annat bedrivs arbete med introduktion av nyexaminerade lärare, utveckling av ämnesnätverk och (tillsammans med Center för skolutveckling) att forma mötesplatser för ämneslärare. Genom pågående framtagande av en digital plattform underlättas spridning av lärarakademin erbjudande och material. Utbildningen i rektorsakademin syftar till att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla rektorer samt ta tillvara erfarna rektors kompetens.</p> <p>Syftet med skolenhetsutredningen var att skapa en långsiktigt hållbar organisation av skolenheterna som ger bästa möjliga</p>

	förutsättningar för skolorna att nå målen. Rektorsakademien är ett stöd i att förankra de nya rollerna i styrkedjan, att stärka det pedagogiska ledarskapet, arbetsmiljö och ekonomi i styrkedjan genom att utveckla rektors kompetens att bygga en effektiv inre organisation och ge verktyg till ledarskapet. Detta sker bland annat genom rektorsverkstäder, introduktionsutbildning för nya biträdande rektorer/rektorer, ledningsgruppsutveckling och samtal i kvalitetsdialogerna.
Att ta fram förslag på hur elever som presterar väl eller gjort stora förbättringar i sina studieresultat ska kunna premieras	Grundskoleförvaltningen har skapat en arbetsgrupp som under året undersöker hur elever som presterar väl eller gjort stora förbättringar i sina studieresultat ska kunna premieras. Ett resultat väntas kunna presenteras i samband med årsrapport 2022.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

	Aktuell period (ack sedan årets början)	Motsvarande period föregående år
Total sjukfrånvaro (%)	11,4	8,5
Antal förvaltningsexterna avgångar, tillsvidareanställda	123	101
Antal förvaltningsexterna rekryteringar, tillsvidareanställda	232	162
Förvaltningsextern personalomsättning (%)		

* Aktuell period avser januari-februari 2021 respektive 2022

Ökningen i sjukfrånvaro består uteslutande av korttidsfrånvaro för januari och februari då smittspridningen av covid-19 hade stor påverkan. Det har skett en minskning med 0,3 procentenhet för längre frånvaro, mer än 14 dagar, i jämförelse med föregående år.

Förvaltningens personalomsättning steg under 2021 jämfört med 2020. Initialt under 2022 visar siffrorna på en fortsatt ökad personalomsättning. Dock sker flest byten av anställning inom förvaltningen i samband med terminsslut och terminsstart varför det är svårt att förutsäga ett resultat för helåret. En förklaring är ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Inom vissa grupper syns en förhållandevis hög personalomsättning vilket förvaltningen har börjat undersöka närmare.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Under det initiala skedet av året har den korta sjukfrånvaron och annan korttidsfrånvaro varit mycket hög. Detta har fått påverkan på förvaltningens verksamhet och medarbetarnas förutsättningar och arbetsmiljö i ett kortare perspektiv.

Förvaltningen ökade totalt sett bemanningen under föregående år. Det är en utveckling som hittills fortsatt under 2022, 299 fler månadsavlönade jämfört med januari 2021. En delförklaring är tillfälliga förstärkningar under pandemin. En annan är en ökad frånvaro. Störst ökning har skett av lärargrupperna (+147) och elevassistenter (+101).

Av lärarna i grundskola och grundsärskola har andelen med legitimation ökat

marginellt och även antalet lärare med legitimation har ökat. Avseende lärare i förskoleklass har andelen legitimerade och behöriga minskat något, vilket beror på att fler anställs för arbete från förskoleklass till årskurs 3. För lärare i fritidshem har andelen och antalet legitimerade och behöriga ökat. Förvaltningen bedömer fortsatt att det är svårt att finna rätt kompetens avseende flera lärarkategorier samt inom flera grupper i elevhälsan.

Medarbetarenkäten för 2021 bekräftar att belastningen har varit stor på verksamheten. Den visar dock på positivt resultat vid frågor kring organisatorisk tillit. Den fråga som särskilt avviker i positiv bemärkelse är frågan om medarbetaren litar på den information som kommer från förvaltningsledningen.

I medarbetar- och chefsenkäten ställde förvaltningen även frågor kring otillåten påverkan. 15 procent av cheferna och 4 procent av medarbetarna uppger att de utsatts för försök till otillåten påverkan. Frågan kommer arbetas vidare med under året med hjälp av en extern utredning och fortsatt dialog med fackliga parter.

Förvaltningens bedömning är att grunduppdraget i stort kan genomföras utifrån ett personalperspektiv men att kvaliteten på verksamheten kan ha påverkats och kan komma att påverkas av omvärldsfaktorer i form av pandemi och följder av omvärldsläget.

Avvikelser

Förvaltningen såg en kraftigt ökad korttidsfrånvaro initialt under början av året på grund av sjukdom, karantän och vård av barn orsakat av den omfattande smittspridningen av covid-19. Det är svårt att bedöma effekterna på sikt. Nivåerna av frånvaro har minskat under februari och mars månad i takt med minskad smittspridning och lättade restriktioner i samhället. Förvaltningen utökade antalet timavlönade, använde externa bemanningsföretag och beslutade om övertid i högre utsträckning än tidigare år. På sikt undersöks möjligheter att kompensera för utebliven undervisning.

Kompetensförsörjningsläget visar på en fortsatt brist på lärare även framåt. Särskilt kritiskt för närvarande är läget för grundsärskolor i och med att det finns få speciallärare och det samtidigt pågår en större expansion av verksamheten. Särskilda insatser har riktats och riktas till expansionen men har hittills inte gett önskad effekt på grund av bristande utbud av utbildade speciallärare. Det oroliga omvärldsläget kan medföra behov av att snabbt behöva förstärka och utöka förvaltningens verksamhet. Förvaltningen fortsätter att arbeta strategiskt och operativt med kompetensförsörjningsåtgärder och har initierat ett krisledningsarbete i förberedande syfte.

3.2 Ekonomisk uppföljning

Resultatredovisning i sammandrag

	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	330 922	235 924	94 997	255 786	1 172 991	1 022 147	948 801	1 213 248
Kostnader	-2 569 861	-2 603 138	33 277	-2 446 168	-10 053 981	-9 903 137	-9 829 791	-9 864 142
Kommunbidrag	2 220 252	2 220 252	0	2 208 433	8 880 990	8 880 990	8 880 990	8 833 720
Resultat	-18 687	-146 962	128 274	17 995	0	0	0	182 826

3.2.1 Utfall till och med perioden

Resultatet under perioden januari-mars uppgår till -19 mnkr. Detta innebär att förvaltningen har en positiv avvikelse på 128 mnkr jämfört med periodiserad budget för den aktuella perioden. Jämfört med samma period föregående år har förvaltningen en nettokostnadsutveckling motsvarande 2,2 procent. Utan engångseffekter såsom ersättning för sjuklöner med anledning av covid-19, resultatföring av balansposter samt statsbidrag hade nettokostnadsutvecklingen för perioden varit 5,1 procent vilket motsvarar 111,5 mnkr. Ersättningen för sjuklönekostnader motsvarar 45 mnkr för hela förvaltningen perioden januari till mars. Motsvarande period föregående år var ersättningen cirka 20 mnkr.

Grundskoleförvaltningens utbildningsområden redovisar en positiv resultatavvikelse på 51 mnkr för perioden, vilket är en förbättring med cirka 3 mnkr jämfört med resultatet i februari. Den positiva avvikelsen inom utbildningsområdena beror på temporär ersättning för sjuklönekostnader med anledning av covid-19 motsvarade 39 mnkr samt lägre personalkostnader än budgeterat, motsvarade 12 mnkr.

Förvaltningens antagande inför budget 2022 om att 80 procent av eleverna från den fristående huvudmannen Föreningen Framstegsskolan skulle gå i kommunala skolor har inte realiserats. Föreningen har fortsatt tillstånd att driva verksamhet och bara ett fåtal elever har börjat i kommunala skolor. Detta har medfört negativa ekonomiska konsekvenser för förvaltningen om cirka fem miljoner kronor i månaden.

Grundskoleförvaltningens avdelningar samt förvaltningsövergripande uppdrag redovisar ett positivt resultat på 77 mnkr, vilket är en minskning med cirka 9 mnkr jämfört med februari. Den positiva avvikelsen beror bland annat på lägre personalkostnader än budgeterat, felaktig periodiserad semesterlöneskuld mot budget samt ledning- och styrningsbudgeten.

I resultatet för avdelningar samt förvaltningsövergripande uppdrag ingår investeringsrelaterade driftskostnader som för januari-mars uppgår till 13,7 mnkr.

3.2.2 Prognos

Förvaltningen lämnar en nollprognos för helår 2022.

Inom nollprognosen använder förvaltningen 40 mnkr av sin lednings- och styrningsbudget för att finansiera skolområdenas uttag av tidigare upparbetat överskott. Även ökade kostnader för betalströmmar täcks av den centrala budgeten. Prognosen för förvaltningen bygger även på att förvaltningen kompenseras för investeringsrelaterade driftskostnader. Helårsprognosen för investeringsrelaterade driftskostnader är 120,6 mnkr.

Grundskoleförvaltningens utbildningsområden redovisar en positiv helårsprognos på cirka 19 mnkr. I denna prognos är uttag av tidigare upparbetat överskott om 40 mnkr inkluderat. Skolområdena har fått ersättning för sjuklöner samt lärares arbetsmiljö.

3.3 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.3.1 Anmälningar enligt Lex Maria

	Kvartal 1 2022
Antal anmälningar enligt Lex Maria	0

Det har inte heller inkommit några anmälningar enligt Lex Sarah under kvartal 1 2022.

3.3.2 Konsekvenser av kriget i Ukraina

Krisledning

Med anledning av kriget i Ukraina har förvaltningen aktiverat sin centrala krisledning samt inrättat en stabsarbetsgrupp. Central krisledning arbetar primärt med vägledande beslut och återkoppling till stabsarbetsgruppen vilken i sin tur hanterar operativa frågor samt riskbedömningar, analyser och kommunikation. I nuläget rapporterar förvaltningen till stadsledningskontoret en måttlig påverkan på verksamheten. Förvaltningens största utmaning i nuläget är mottagningsenhetens verksamhet som är hårt belastad. Förvaltningen följer utvecklingen aktivt samtidigt som uppfattningen i nuläget är att förvaltningen har nått en stabilitet i krishanteringen som helhet. Under 2022 kommer förvaltningen i olika grad och omfattning att fortsätta att påverkas av kriget i Ukraina.

Mottagningsenheten

Mottagningsenheten har under mars månad registrerat 148 elever från Ukraina, vilket därmed är den överlägset största gruppen av nyanlända elever. Utöver dessa har enheten haft kontakt med flera familjer. Varje vecka börjar ett drygt tiotal elever på Mottagningsenheten och slussas, allt eftersom kunskapskartläggning steg 1 är genomförd, ut på skolorna. Kunskapskartläggning del 2 sker i nuläget ute på skolorna, eftersom Mottagningsenheten på detta sätt kan minska elevernas väntetid innan de kan börja skolan. Enheten har anställt ukrainsktalande personal, samt inlett en dialog med Got Event om att vid behov nyttja fler lokaler på Ullevi i det fall verksamheten behöver utökas.

Måltidsverksamheten

Måltidsverksamheterna i staden träffas kontinuerligt för att planera och hantera en eventuell ökad måltidsproduktion till följd av ett högre flyktingmottagande. Idag lagar grundskoleförvaltningen måltider till Sandåsskolan som är ett tillfälligt boende som drivs av Socialtjänsten Sydväst.

Vid ett långvarigt ökande flyktingmottagande ser förvaltningen ekonomiska konsekvenser kopplat till ökad måltidsproduktion samt ökad arbetsbelastning på medarbetare inom måltidsverksamheten.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen ser per mars ännu inte några större kostnadsökningar hänförliga till mottagandet av elever från Ukraina. Ekonomiska analyser kommer göras månadsvis för att följa upp eventuella kostnadsökningar.

De skolområden som tar emot elever får intäkter för detta i form av elevpeng. Denna betalas till respektive skola månadsvis. Detta innebär en kostnad för förvaltningen som helhet, dock räknar förvaltningen med full kompensation från Migrationsverket. Schabloniserad ersättning för en nyanländ elev är cirka 10 tkr per månad, denna ersättning består av både elevpeng och nyanlända-ersättning. En prognostiserad kostnad för mottagande av 148 elever är cirka 1,5 mnkr per månad.

Övriga kostnader kopplat till mottagandet är bland annat ökad bemanning på mottagningsenheten. Prognostiserad ökad kostnad per mars är 1,5 mnkr på helår.

Förvaltningen ser ekonomiska effekter avseende ökade livsmedelspriser. Detta beror till viss del på ett ökat prisindex men är även kopplat till ökade priser på grund av kriget i Ukraina. Om livsmedelspriset ökar med 10 procent innebär det en ökad kostnad för förvaltningen på cirka 13 mnkr mer än budget. Om livsmedelspriset fortsätter upp till 15 procent skulle det innebära cirka 20 mnkr mer än budget.

Förvaltningen gör i nuläget ingen samlad prognos på grund av många osäkra faktorer. Men i bilaga 1 redovisas översiktlig beräkning av ekonomiska effekter för helåret 2022 baserat på olika scenarier.

4 Styrinformation till nämnden

I detta avsnitt följer styrinformation riktad till grundskolenämnden. Här beskrivs sådant som nämnden behöver känna till som huvudman och hemkommun. Det innefattar bland annat information om det systematiska kvalitetsarbetet, ekonomi i balans, pågående förändringsprojekt, uppdrag och viktiga händelser. Här återfinns också förvaltningens fördjupade uppföljning av arbetsmiljön för första linjens chefer och medarbetare enligt uppdrag från nämnden 5 februari 2020 § 35.

4.1 Systematiskt kvalitetsarbete

I följande avsnitt beskrivs övergripande teman för det systematiska kvalitetsarbetet på skolorna och några av de utvecklingsområden som varit aktuella under årets första månader. Vidare beskrivs några utvecklingsprojekt inom digitalisering och systematiskt kvalitetsarbete inom elevhälsan.

Kvalitetsdialog utifrån tema trygghet och delaktighet

Grundskoleförvaltningens kvalitetsarbete har bland annat sin grund i kvalitetsdialoger. I rektors årshjul ska det ske en kvalitetsdialog i grupp efter varje kvalitetsområde. Dessa sker tre gånger per år och handlar om det som varit fokus under perioden eller som identifierats som något många skolor behöver utveckla.

I årets första dialog var temat skolors närvaroarbete och samverkan mellan skola och hem. Dialogen genomfördes i februari-mars 2022, något senare än planerat, då skolorna hade en hög arbetsbelastning i början av året. Denna förskjutning har också gjort att sammanställning och analys av dialogernas dokumentation ännu inte är färdigställd. När sammanställningen och analysen är klar blir den en viktig återkoppling till alla skolledare men också en del till huvudmannens årliga kvalitetsrapport.

Rektorsverkstäder januari och mars

Rektorsverkstäderna utgör en del av en helhet som formas runt förstärkningsområdena och det pedagogiska årshjulet. Den del av årshjulet som är aktuell under årets första månader är *Undervisningens kvalitet*, och fokus är då olika aspekter av undervisningskvalitet, vad som kännetecknar en god undervisning för alla elever och vad som krävs för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig den.

Under denna period har två rektorsverkstäder ägt rum. Januari månads rektorsverkstad, *Utan delaktighet finns vi inte till*, hade fokus på tillgängliga lärmiljöer. En del av bakgrunden var den riktlinje för tillgängliga lärmiljöer som grundskolenämnden fattade beslutade om i december 2021. Syftet med denna rektorsverkstad var att ge rektorerna tillfälle att tillsammans fördjupa sig i alla elevers rätt till lärande och gemenskap i en lärmiljö där olikheter ses som en tillgång.

Rektorsverkstaden i mars, *Vi lämnar till skolan det käraste vi har*, knöt an till det förväntansdokument, Riktlinje för samverkan mellan skola och hem, som antogs av grundskolenämnden i oktober 2021. Syftet med denna rektorsverkstad var att ge ytterligare kunskap och tillfälle till en fördjupad dialog om samverkan skola och hem. Här belystes också olika former av samverkan, både inom skolområdena och möjligheter till stöd av samverkanspartners utanför skolan, till exempel inom ramen för *Jämlik stad*.

Tydligare koppling nulägesanalys och verksamhetsplan

Under 2022 har kopplingen mellan skolenheternas nulägesanalyser och verksamhetsplaner förtydligats. Syftet är att få ett mer sammanhållet systematiskt kvalitetsarbete med ökat fokus på uppföljning, utvärdering och analys av elevernas utveckling, lärande och resultat satt i relation till undervisningens kvalitet. Ambitionen är att den förenade strukturen i nulägesrapport och verksamhetsplan ska stödja skolenheterna att identifiera utvecklingsfrågor och mål inför justering av verksamhetsplan 2022/2023 som på ett tydligare sätt fokuserar på de lokala förutsättningarna att bedriva en god undervisning.

Övergångar i utbildningskedjan

I staden finns en plan för övergång och samverkan mellan förskola och skola som omfattar alla barn samt en kompletterande plan för barn inom särskilda målgrupper. Särskilda målgrupper avser barn/elever som av olika skäl behöver särskilda anpassningar och stöd i övergången mellan en skolform och en annan. Dessa planer ses över årligen. Under november – mars har skolledare i utbildningsområdena getts information om sin roll och vikten av den för ett gott övergångsarbete. De lärare som deltar i ett förskoleklassnätverk har även getts stöd i att utforma och genomföra övergångarna med hög kvalitet.

Under hösten 2021 initierades ett samarbete med utbildningsförvaltningen med syftet att utarbeta en övergångsplan för särskilda målgrupper. En arbetsgrupp har tillsatts med representanter från båda förvaltningarna. Den har påbörjat en kartläggning avseende de delaktiviteter och rutiner som innefattas i övergångsprocessen för elever som betecknas som särskild målgrupp.

Grundsärskolans systematiska kvalitetsarbete

Implementering av grundsärskolans nya kursplaner kommer att ske inom ramen för ”Mötesplatser för grundsärskolans lärare”. I början av februari 2022 ägde ett gemensamt möte rum där mötesplatsledarna introducerade sina kollegor i upplägg och innehåll.

I början av februari genomfördes även en introduktionsutbildning, riktad till skolledare med ansvar för grundsärskolor eller grundskolor med integrerade elever. Skolledarna fick grundläggande information om grundsärskolan som skolform, dess bakgrund och elevkrets. Utöver det gavs bland annat inblick i frågor som rör betyg och bedömning, integrerade elever i grundskolan samt extra anpassningar och åtgärdsprogram. Cirka 80 skolledare deltog på introduktionstillfället.

4.1.1 Digitalisering

Projektet Digital informationsförvaltning (DIF)

Grundskoleförvaltningen genomför tillsammans med intraservice projektet Digital informationsförvaltning (DIF). Projektet består av tre delprojekt:

- Införandet av mellanarkiv för digital arkivering innan överföring sker till regionarkivet
- Avveckling av system som inte längre används, men där inlagd data behöver hanteras
- Beslutsstöd och datalager för analys för att ännu bättre kunna hantera, nyttja och analysera statistik från exempelvis skolorna

Nytt elevadministrativt system IST

I februari 2022 driftsattes IST Administration för fritidshem och från och med april sker fakturering till vårdnadshavare från IST. Ur ett tekniskt perspektiv gick driftsättningen mycket bra. För användarna har det varit en stor omställning och extra manuellt arbete har krävts i övergången till nytt system. Projektet har resursförstärkt utifrån den ökade arbetsmängden under införandet. Planering pågår av utbildning och förstärkt support inför betygperioden längre fram i vår. Utbildningar om de förberedelser som behövs i IST inför nästa läsår har startat upp. I projektet sker dialog med leverantör om behov av förändringar i leveranser, samt leveranser av funktionalitet som grundskoleförvaltningen väntar på.

Lärplattformen Vklass

Under senare delen av februari började två pilotskolor med vårdnadshavare och elever använda den nya lärplattformen Vklass. Pilotinförandet kommer att utvärderas under våren. Inom varje utbildningsområde utbildas just nu ett drygt 50-tal referenspersoner med olika roller inom skolverksamheten. Med stöd av verksamhetsutvecklare ska referenspersonerna under det kommande året, utifrån sitt verksamhetsområde, vara med och testa samt utveckla arbetssätt i lärplattformen. För att allmänheten ska kunna få svar på allmänna frågor om lärplattformen utbildas medborgarkontoren och kontaktcenter under våren. Regelbunden information om projektet går ut via chefsbrevet.

I arbetet med att förbereda övergången från Hjärntorget till lärplattformen Vklass har det funnits utmaningar då leverantören inte till fullo har levt upp till kravspecifikation. Dialog med leverantören pågår för att lösa problemen. Vid behov finns interimslösningar. I höst förväntas breddinförandet av lärplattformen äga rum.

4.1.2 Elevhälsa

Den övergripande elevhälsan har under årets första kvartal genomfört kvalitetsdialoger med alla skolsköterskor och psykologer för att få in deras perspektiv på elevernas lärande. Utgångspunkter för dessa dialoger har varit elevhälsa som hela skolans angelägenhet, det främjande och förebyggande arbetet, närvaroarbete samt samverkan mellan hem och skola.

Under en längre tid har arbetet med att skapa en kompetensutvecklingstrappa för elevhälsans professioner pågått. Ett första utkast är snart färdigt. Även framtagande av kompetensutvecklingsinsatser kopplade till denna trappa är påbörjat.

Den övergripande elevhälsan arbetar för att inom den befintliga introduktionsutbildningen för biträdande rektorer erbjuda kompetensutveckling om att leda elevhälsa. För att kunna stödja skolorna i implementering av *Riktlinjen för tillgängliga lärmiljöer* har utbildningsområdenas övergripande elevhälsoteam planerat en utbildningsinsats för elevhälsans medarbetare. Denna kommer starta höstterminen 2022. I samband med denna utbildningsinsats planeras även för en gemensam studiedag i oktober för rektorer och elevhälsans professioner med temat *Tillgängliga lärmiljöer*.

I syfte att stärka elevhälsans professioner har professionsutvecklarnas uppdrag förtydligats genom en gemensam uppdragsbeskrivning. Övergripande elevhälsopersonal har samordnat och stöttat HEIS-skolor med olika insatser, även

över utbildningsområdesgränser. Psykologiskt ledningsansvariga (PLA) har fortsatt med att kvalitetssäkra arbetet för psykologer utifrån hälso- och sjukvårdslagen enligt befintlig plan för åtgärder efter egenkontroll 2020.

4.2 Ekonomi i balans

Grundskoleförvaltningens utbildningsområden redovisar ett resultat på 51 mnkr och lämnar en årsprognos på 18,7 mnkr jämfört med budget 2022.

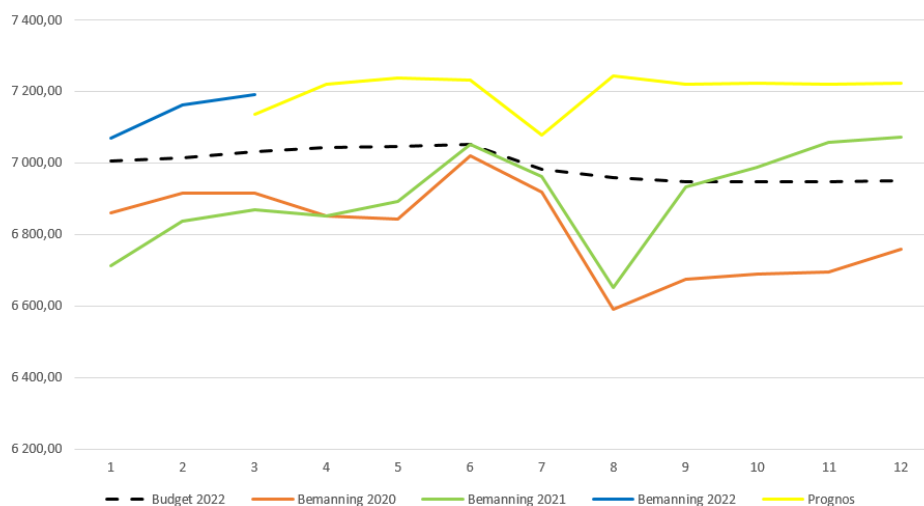
Utbildningsområdenas resultat visar att 66 av 79 skolområden har ett överskott eller en ekonomi i balans och 13 skolområden har ett underskott på sammanlagt 6,3 mnkr.

Utifrån helårsprognosen har 58 skolområden ett överskott eller en nollprognos och 21 skolområden prognostiserar ett underskott på sammanlagt 22 mnkr. 12 skolområden prognosticerar ett underskott som överstiger 0,5 mnkr per skolområde och står tillsammans för en obalans på 19,5 mnkr. Skolområden med underskott har påbörjat ett arbete med att ta fram åtgärdsplaner för att få en ekonomi i balans. I bilaga 1 redovisas skolområdenas resultat och prognos till och med mars.

Grundskoleförvaltningens utbildningsområden hade i mars en bemanning på 7 192 årsarbetare. Jämfört med mars 2021 har antalet årsarbetare ökat med 322 vilket motsvarar 4,7 procent. Jämfört med december 2021 ökade antalet årsarbetare i januari 2022 med 3. Mellan januari och februari ökade antalet årsarbetare med cirka 94. Denna något högre ökning kan förklaras av sena anställningar i januari. Mellan februari och mars har antalet årsarbetare ökat med 29 och ökningen finns främst bland tidsbegränsade anställningar.

Förvaltningen har ökat antal årsarbetare med 351 vilket är en ökning med 4,2 procent, jämfört med mars 2021. Ökningen beror på att skolområdena har ökat sin bemanning. Jämfört med förvaltningens budgeterade bemanning för mars ligger utfallet på ungefär 108 årsarbetare fler.

I diagrammet nedan beskrivs utbildningsområdets bemanningsutveckling för 2020 till 2022.

Statsbidraget skolmiljarden

Skolverket betalar ut statsbidraget skolmiljarden även under 2022. Bidraget syftar till att bidra till goda förutsättningar för att minska de negativa effekterna på elevers kunskapsutveckling och hälsa till följd av covid-19-pandemin. Bidraget ska användas under 2022 till insatser i kommunal och enskild verksamhet i fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och kommunal vuxenutbildning. Varje kommun avgör själv vilka insatser som behöver genomföras i de aktuella verksamheterna för att säkerställa elevers kunskapsutveckling och hälsa.

Bidragets fördelning mellan aktuella förvaltningar i Göteborg kommer även detta år att beslutats av kommunfullmäktige, sannolikt i april. Det förslag som kommunfullmäktige tar ställning till innebär en fördelning utifrån elevantal i grundskolenämnden och utbildningsnämnden. Enligt förslaget erhåller grundskolenämnden 51,5 mnkr (totalt för kommunal och fristående verksamhet). Förvaltningen har påbörjat ett arbete kring bidragets fördelning för att snabbt kunna komma igång med insatser inom förvaltningen samt göra utbetalning till fristående skolor när beslut är fattat.

4.3 Fördjupning arbetsmiljö, chefer och medarbetare

Grundskoleförvaltningen gör årligen en fördjupning inom HR-området som del av delårsrapport mars. Här beskrivs uppföljning av arbetsmiljön för förvaltningens första linjens chefer och medarbetare.

Förvaltningen har under 2021 genomgått flera omorganisationer. I början av året tillkom två nya verksamheter, kulturskolan samt måltid, lokalvård och vaktmästeri (MLV). Vid halvårsskiftet omorganiserades utbildningsområdena till fyra istället för åtta och skolområdena skapades med tillhörande skolenheter under. Omorganiseringarna och pandemin har gjort 2021 till ett speciellt år vilket högst troligt påverkar de nyckeltal som ligger till grund för denna uppföljning.

Uppföljning av första linjens chefers arbetsmiljö

Hållbart medarbetarengagemang och arbetsbelastning

Första linjens chefer skattar sig samma på index hållbart medarbetarengagemang (HME) som föregående år, vilket är samma som i hela Göteborg Stad. Första linjens chefer inom MLV och kulturskolan skattar sig något lägre än första linjens chefer inom utbildningsområdena. Jämfört med 2018, när förvaltningen bildades, har HME för första linjens chefer ökat med fem indexenheter, medan det har minskat i Göteborg Stad med en indexenhet. Det har dock skett en omfördelning i de index som utgör HME, vilket är Motivation, Ledarskap och Styrning. Index för Styrning har minskat med åtta indexenheter medan index för Ledarskap har ökat med samma antal. Denna förändring kan härledas till förvaltningens omorganisation då index Styrning handlar om enhetens mål och förväntningar i det egna arbetet. De flesta ledningsgrupper är nya och hade sannolikt inte, under senhösten då enkäten besvarades, hunnit arbeta med dessa frågor fullt ut. Under året ska förvaltningens alla ledningsteam påbörja ett ledarutvecklingsprogram med syfte att bidra till ökad samsyn, stabilitet, mod och effektivitet. Detta är ett steg i förvaltningens arbete med att utveckla styrning och ledning i hela styrkedjan.

Förvaltningens chefer upplever lägre arbetsbelastning jämfört med föregående år och ligger nu en indexenhet under Göteborg Stad som har ökat index för Inflytande med en indexenhet. Lägst ligger rektorer och högst ligger MLV. Resultatet för alla delfrågor på detta index har ökat och främst frågan om möjlighet till återhämtning efter perioder med hög arbetsbelastning.

2020 hade index för organisatorisk tillit sjunkit och förvaltningen valde därför att lägga till frågor om detta i 2021 års enkät, då de inte var obligatoriska. I årets chefsenkät har index för organisatorisk tillit höjts med åtta indexenheter och ligger nu på 70 som kan jämföras med Göteborg Stad som 2020 låg på 68.

Trots goda resultat på chefsenkäten ser förvaltningen att det under 2022 kommer ut närmare 20 annonser för biträdande rektorer. En analys av avgångar från andra halvåret 2021 fram till och med januari 2022 visar att cirka hälften av avgångarna är naturliga, det vill säga pensionsavgångar eller interimslösningar som löpt ut. Av resterande är en stor del personer som var rektorer före omorganisationen och efter förändringen erbjudits tjänst som biträdande rektor. Förvaltningen kommer fortsätta följa utvecklingen.

Förutsättningar

Ett av syftena med skolenhetsorganisationen var att skapa förutsättningar för ett hållbart ledningsstöd runt rektor. Skolorna organiserades i skolområden med skolenheter under och rektor fick fria händer att bygga sin inre organisation med biträdande rektorer och ledningsstöd. Omorganisationen har resulterat i att antalet rektorer har minskat med 86 tjänster och antalet biträdande rektorer har ökat med 112 tjänster. Antalet administratörer och handläggare/specialiststöd har minskat med elva heltidstjänster totalt inom utbildningsområdena och ledningsstöd per chef ligger på 0,6 inom utbildningsområdena jämfört med 0,2 inom MLV och 0,9 inom kulturskolan.

Statistik för 2021 visar även att antalet tillsvidareanställda medarbetare per ledningsarbete har minskat med två tjänster och ligger nu på 22 totalt i förvaltningen. I utbildningsområdena ligger snittet på 23, inom kulturskolan 18 och inom MLV 30.

Resultatet av den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet under 2021 visar fortsatt att första linjens chefer upplever att de inte har tillräckliga resurser i form av tid, pengar, lokaler och personal för att utföra de uppgifter de fått delegerade till sig i arbetsmiljöarbetet. I intervjuer med chefer som gjordes under hösten 2021 framkommer att det som främst saknas är resurser för att ge stöd till elever som är i behov av särskilt stöd samt ekonomiska resurser för att åtgärda brister i den fysiska arbetsmiljön, framför allt bristfälliga lokaler. I dessa intervjuer framkom även behov av att få stöd i att arbeta mer förebyggande med säkerhetsfrågor så som att se över lokalernas utformning utifrån ett säkerhetsperspektiv samt öva in- och utrymning. Intervjuerna har resulterat i en rad åtgärder för att stärka säkerhetsarbetet (Redovisning av uppdrag kring hot och våld, nämnd 2022-02-08 Diarienummer N609-3749/21).

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron bland förvaltningens chefer har sjunkit med 1,3 procentenheter från föregående år och ligger 0,4 procentenheter lägre än för chefer i Göteborgs Stad.

Det är framför allt långtidsfrånvaron som sjunkit.

Kränkande särbehandling, hot och våld

Samtliga index för kränkande särbehandling, sexuella trakasserier, diskriminering och hot och våld har sjunkit i 2021 års chefsenkät. Utmärkande är kränkande särbehandling som minskat med 14 procentenheter och hot och våld som minskat med sex procentenheter.

I årets medarbetar- och chefsenkät ställs en fråga om otillåten påverkan. 15 procent av förvaltningens chefer (cirka 47 personer) uppger att de har utsatts för otillåten påverkan vilket kan jämföras med 10 procent i Göteborgs Stad och 6 procent i utbildningsförvaltningen. Nästan en fjärdedel av de som säger att de utsatts för otillåten påverkan uppger att de förändrat ett beslut eller förslag till beslut eller låtit bli att agera i enlighet med vad som förväntas inom ramen för sin profession av rädsla för repressalier från främst brukare, elev eller anhörig.

Drygt hälften av dem som blivit utsatta för hot och våld, kränkningar, trakasserier eller otillåten påverkan uppger att de fått stöd på arbetet att hantera det. De flesta har fått stödet av sin chef. 36 procent har svarat att de inte sökt stöd.

Uppföljning av medarbetares arbetsmiljö

Hållbart medarbetarengagemang och arbetsbelastning

2021 års medarbetarenkät hade den lägsta svarsfrekvensen sedan förvaltningens start (61 procent). Lågst låg utbildningsområdena, vilket troligen är ett resultat av den omorganisation som gjordes vid halvårsskiftet vilket resulterade i att skolområdenas inre organisation arbetades fram under hösten då medarbetarenkäten skickades ut. Pandemin kan också ha påverkat hur man prioriterat sin tid när sjukfrånvaron på många enheter varit hög. Svarsfrekvensen är viktig att beakta när man analyserar siffrorna.

Hållbart medarbetarengagemang (HME) har sjunkit två indexenheter i förvaltningen från föregående år. Det är framför allt stödfunktionerna som ligger lågt på främst delindex för styrning och motivation. Delindex styrning ligger på samma nivå som föregående år för stödfunktionerna medan delindex motivation har minskat med åtta indexenheter. En trolig anledning till detta tapp är pandemin som medfört distansarbete för många inom stödfunktionerna.

Utbildningsområdena, kulturskolan samt måltid, lokalvård och vaktmästeri (MLV) ligger en indexenhet högre än snittet för förvaltningen både vad gäller HME som helhet men framför allt delindex styrning. Här påverkar troligen resultatet för MLV som ligger nio indexenheter högre än snittet för förvaltningen på detta index. Inom utbildningsområdena har delindex styrning dock minskat. Frågorna på detta delindex handlar om enhetens mål och förväntningar i det egna arbetet. Ett sämre resultat på detta delindex är troligen en följd av att den nya organisationen inte implementerats fullt ut när enkäten besvarades och verksamheterna således inte hunnit arbeta med dessa frågor.

Index inflytande, som handlar om arbetsbelastning, har ökat med en indexenhet för förvaltningen från 55 till 56 (det har sjunkit en indexenhet i staden totalt). Kulturskolan ligger i topp, hela 21 indexenheter över förvaltningens sammanlagda resultat, medan utbildningsområdena ligger något lägre än föregående år och 3–5

indexenheter under totalen i förvaltningen. En trolig anledning även här är pandemin då man inte alltid lyckats ersätta frånvaro med vikarier. En vikarie avlastar inte heller på samma sätt som ordinarie personal.

Organisatorisk tillit, som var förvaltningens extrafrågor i år, visar en förbättring på två indexenheter. Lägst resultat visar utbildningsområdena och kulturskolan som ligger något under snittet i förvaltningen, bäst visar MLV som ligger 17 indexenheter över förvaltningens snitt. Samtliga frågor under detta index har förbättrats men den största förbättringen skedde på frågan om ”Jag litar på den information som kommer från förvaltningsledningen”. En anledning till att förvaltningens medarbetare i högre grad litar på den information som kommer från förvaltningsledningen kan vara det höga informationsflöde som varit under pandemin. Upplever man att det har varit till hjälp är sannolikheten stor att man får större förtroende för förvaltningen.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron i förvaltningen minskade 2021 med 1,1 procentenheter i jämförelse med föregående år och låg vid årsskiftet 0,5 procentenheter lägre än Göteborg Stad. Alla yrkesgrupper har lägre sjukfrånvaro jämfört med 2020 men kuratorer och administratörer är de yrkesgrupper där sjukfrånvaron sjunkit mest. De yrkesgrupper som har högst sjukfrånvaro är de som arbetar närmast eleverna, det vill säga elevassistenter, lärare i fritidshem, fritidsledare och förskolelärare. Grundskoleförvaltningen arbetar systematiskt med att sänka sjukfrånvaron utifrån Göteborgs Stads regler för arbetsanpassning och rehabilitering.

Kränkande särbehandling, hot och våld

Antalet medarbetare som i medarbetarenkäten uppger att de upplever sig utsatta för hot och våld fortsätter sjunka och i 2021 års enkät svarar sex procentenheter färre att de utsatts. Det är även färre som svarar att de utsatts för kränkande särbehandling (fyra procentenheter). Grundskoleförvaltningens medarbetare utsätts dock fortfarande i högre grad av kränkande särbehandling och hot och våld från elev eller anhörig än snittet i Göteborg Stad. Statistik från förvaltningens avvikelserapporteringssystem visar på en ökning av antalet anmälningar av hot och våld med cirka 14 procent från föregående år där händelsekategorin ”hot” är den som ökat mest. Här kan en förklaring vara det ökade antalet medarbetare då kulturskolan och MLV tillkommit.

231 personer (cirka fyra procent av de svarande) uppger att de blivit utsatta för otillåten påverkan. Här utmärker sig stödfunktionerna där hela sju procent av de som upplevt sig utsatta (15 personer har svarat ja på den frågan) uppger att de blivit utsatta av person inom organisationen Göteborg Stad. För styrfunktionerna är den siffran tre procent. Förvaltningen kan inte se vilken avdelning som är mest utsatt, då det krävs 50 svar för att få ett resultat på den nivån.

Nästan hälften av de som svarat att de utsatts för otillåten påverkan i medarbetarenkäten uppger att de förändrat ett beslut eller förslag till beslut eller låtit bli att agera i enlighet med vad som förväntas inom ramen för sin profession av rädsla för repressalier vilket är allvarliga effekter. De flesta som blivit utsatta för hot och våld, kränkningar, trakasserier eller otillåten påverkan och sökt stöd uppger att de fått det. Förvaltningen tog hösten 2020 fram ett arbetsplatsmaterial som stöd för chefer att prata om otillåten påverkan i arbetsgruppen vilket de flesta

verksamheter på något sätt har använt.

Slutsatser och fortsatt arbete

Pandemin har medfört stora utmaningar för verksamheterna i form av frånvaro och distansarbete vilket för många medarbetare har påverkat arbetsbelastningen och förutsättningarna för en god arbetsmiljö. Förvaltningen följer löpande upp eventuellt långsiktiga effekter av denna period som också präglats av stora omorganisationer.

Medarbetarenkäten visar en positiv trend för de två fokusområden i arbetsmiljöarbetet som identifierades redan 2019: ohälsosam arbetsbelastning samt hot och våld, kris och säkerhet. Förvaltningen kommer fortsatt systematiskt arbeta vidare med dessa då sammanställningen av de arbetsmiljöronder som genomfördes under 2021 och intervjuer med chefer i förvaltningen fortsatt indikerar ett behov av detta.

Förvaltningen kommer även arbeta med ytterligare risker som framkommit i 2021 års arbetsmiljöronder som handlar om den fysiska arbetsmiljön i form av icke ändamålsenliga lokaler samt förutsättningar för bra kommunikation vid hot- och våldssituationer. På uppdrag av nämnden kommer en extern granskning av otillåten påverkan samt hot och våld göras under 2022. Behovet av en särskild granskning bekräftas av den höga andelen chefer som uppger att de upplevt försök till otillåten påverkan. Medarbetarenkäten visar minskad andel utsatta för hot och våld, vilket kan förklaras av ett högre antal medarbetare totalt 2021, men i avvikelserapporteringen syns en ökning av antalet anmälningar om hot och våld vilket föranleder fortsatt fokus på frågan för att tydliggöra behov och eventuella åtgärder.

4.4 Rapportering av pågående uppdrag samt viktiga händelser

Covid-19

Året började med en hög smittspridning av covid-19 i samhället och således även hos elever och medarbetare i grundskoleförvaltningen. Bemanningenheten kunde inte tillsätta det vikariebehov som fanns i verksamheten i januari med anledning av den höga sjukfrånvaron. För att minska smittspridningen var rekommendationen i början av året att distansarbete skulle ske för de medarbetare som hade möjlighet. Förvaltningsdirektören fattade under januari månad 38 beslut om stängning och distansundervisning, att jämföra med ett stängningsbeslut vardera för februari och mars.

I slutet av januari förändrade Folkhälsomyndigheten och Smittskydd i Västra Götalandsregionen sina rekommendationer gällande bland annat smittspårning, testning och hushållskarantän. Det medförde att förvaltningen slutade smittspåra vid konstaterade fall samt att skolorna slutade dela ut gurgeltest till elever.

I början av februari tog Folkhälsomyndigheten bort de flesta restriktioner som fanns kring covid-19. Trots att Folkhälsomyndigheten tog bort restriktioner hade förvaltningen fortsatt en hög sjukfrånvaro hos medarbetare och elever. Bemanningsläget förbättrades betydligt under mars och förvaltningen har nu avvecklat arbetsgruppen för covid-19.

Pandemin har inneburit stora utmaningar som varit belastande för många delar av organisationen men har också medfört lärdomar att ta med sig framåt. Pandemin har skyndat på användningen av digitala verktyg och digitala arbetssätt har blivit vardag för de medarbetare och chefer som har kunnat utföra sitt uppdrag på distans hemifrån. Nu behöver flexibla former för arbete utvecklas som stödjer verksamhetens behov såväl som enskilda medarbetares upplevelse av autonomi och möjlighet till balans mellan arbetsliv och fritid.

Möbelupphandling

Förvaltningens upphandling via en förnyad konkurrensutsättning avseende klassrumsmöbler har nu tilldelats en leverantör. Totalt handlar det om nästan 21 000 möbler som ska levereras till 73 av stadens grundskolor med start under våren 2022. Det totala ordervärdet uppgår till 21,7 mnkr, vilket jämfört med katalogpriser ger en prisreduktion med knappt 4 mnkr, eller motsvarande cirka 15%. Fyra av fem ramavtalsleverantörer lämnade anbud på förvaltningens förfrågningsunderlag. Den centrala satsningen på att ersätta de mest nedgångna klassrumsmöblerna görs som ett bidrag till att öka jämlikheten i skolornas förutsättningar.

Störningar efter uppgradering av det trådlösa nätet

En uppgradering av det trådlösa nätverket orsakade störningar som fick besvärande effekter för verksamheten. Störningarna i nätverket förhindrade digitalt genomförande av ett nationellt delprov i svenska för årskurs 6 den 8 februari 2022. Förvaltningen vidtog följande åtgärder för att alla berörda elever skulle kunna genomföra provet:

- Information om särskild hantering av det nationella delprovet för elever i behov av särskilt stöd gick ut till övergripande specialpedagoger, för vidare information till skolorna.
- Information gick ut till skolorna via intranätet, Hjärntorget och mejl.
- Förvaltningens arkivarier förberedde för att kunna stödja skolorna om hur de genomförda proven ska hanteras för att kunna bevaras på ett säkert sätt, när genomförande skedde på annat sätt än planerat.

För att säkerställa att digitala prov ska kunna genomföras framöver sker samtal med intraservice inför varje nationellt delprov. En intern rutin som ska kunna följas vid eventuella liknande händelser är under framtagande.

Kvalitetsuppföljning utifrån lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Av grundskolenämndens reglemente framgår att grundskolenämnden ansvarar för att verkställa nämnden för funktionsstöds gynnande beslut i ärende om korttidstillsyn enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Arbetet med att utarbeta ett ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet för korttidstillsyn enligt LSS pågår i förvaltningen och beräknas färdigställas under våren 2022.

Ledningssystem för kvalitet är ett system för att fastställa principerna för ledning av verksamheten. Arbetet med ledningssystemet är ett långsiktigt, målmedvetet och

systematiskt arbetssätt med siktet inställt på ständiga förbättringar i verksamheten. En viktig uppgift i ledningssystemet är egenkontrollen, det vill säga att sammanställa information från olika källor för att ge beslutsfattare en övergripande och korrekt bild av kvaliteten i omsorgen. Med hjälp av ledningssystemet kan ledningen se eventuella kvalitetsbrister och var dessa uppstår i verksamheten. En del i ledningssystemet är att ha en plan för när och hur grundskolenämnden ska få information om hur arbetet med korttidstillsyn enligt LSS fortlöper. Ytterligare information följer i kommande delårsrapportering.

4.4.1 Politiska uppdrag

Tilläggsuppdrag budget 2022

Förvaltningen fick i december 2021 i samband med budgetbeslutet ett tilläggsuppdrag om att återkomma med preciseringar kring de uppdrag, ekonomiska resurser och prioriteringar som beskrivits för grundskolenämnden i Göteborgs Stads budget 2022. Återkoppling på detta uppdrag beskrivs delvis under avsnitt 2.24 ovan om planering för uppdrag från fullmäktiges budget 2022 och kommer delvis att hanteras löpande under året. Nedan beskrivs hantering av ekonomiska resurser.

I fullmäktiges beslutade budget för 2022 ingick riktade satsningar på 52 mnkr för grundskolenämnden. Riktade satsningar för särskilda undervisningsgrupper samt tidiga insatser i grundskola, motsvarande 40 mnkr, arbetades in i 2022 års elevpeng. Att satsningarna har inarbetats i elevpengen bygger dels på att säkra en stabil nivå för kommunal elevpeng netto, dels på att det framför allt är rektor som är ansvarig för tidiga insatser och särskilt stöd. I enlighet med skollagen beslutar rektor sedan över hur elevpengen fördelas inom sitt skolområde. Den ekonomiska uppföljningen sker under 2022 per skolområdesnivå och enhetsnivå.

Resterande riktade satsningar består av Elevator (6 mnkr) samt upprustning av skolgårdar (6 mnkr). De politiska satsningarna på Elevator och upprustning av skolgårdar ingår inte i elevpengen. Budget för Elevator finns under den övergripande elevhälsan och upprustning av skolgårdar ligger med ansvar under avdelningen för ekonomi, lokalförsörjning och service. Budgeten följs upp hos respektive ansvarig chef.

Uppdrag om kommunikationsplan för implementering av förväntansdokument

Förväntansdokumentet, Riktlinjen för samverkan mellan hem och skola, antogs av grundskolenämnden under hösten 2021. I samband med att riktlinjen antogs fick förvaltningen i uppdrag av nämnden, efter yrkande av (L), (M) och (D), att ta fram kommunikationsplan för att underlätta implementeringen av riktlinjen. Vid rektorsverkstaden den 2 mars fick rektorer, biträdande rektorer och elevhälsochefer möjlighet att ha dialoger om hur ett fortsatt arbete i skolområdena kring förväntansdokumentet skulle kunna se ut. Skolledarna fick också ta del av ett tillhörande stödmaterial. I stödmaterialiet finns de förväntningar som förväntansdokumentet innehåller följt av medskick. Medskicken är saker skolan kan göra, tänka på eller se över i implementeringen av förväntansdokumentet men också ett stöd i att utveckla arbetet med samverkan mellan skola och hem.

Medskicken kan fungera som samtalsunderlag i ledningsgrupp, grupper av medarbetare, föräldraråd eller andra grupperingar på skolan. Stödmaterialet syftar till att göra det tydligt vad förväntansdokumentet innebär och hur det kan användas. Utöver stödmaterialet presenterades under rektorsverkstaden också material som rektor och biträdande rektor kan använda för att kommunicera om förväntansdokumentet, dels till medarbetare, dels till vårdnadshavare.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

Omsorg på obekväm arbetstid

Den 23 april 2019 fick förvaltningen i uppdrag att utreda och fastställa gemensamma riktlinjer för hur omsorg på obekväm arbetstid ska organiseras. Omsorg på obekväm arbetstid avser behov av omsorg innan klockan 06.00, efter klockan 19.00 och på helger. Verksamheten organiseras i nattöppen förskola eller i elevens hem. Förskolenämnden ansvarar för verkställighet av grundskolenämndens gynnande beslut avseende pedagogisk omsorg och omsorg på obekväm arbetstid som erbjuds istället för fritidshem. Förskoleförvaltningen har inte haft möjlighet att verkställa i den omfattning som motsvarar behovet hos grundskoleförvaltningens målgrupp vilket gjort att grundskoleförvaltningen anordnat omsorgen i form av omsorg i hemmet. Roller och ansvar nämnderna emellan är reglerat i reglementet. En eventuell förändring mellan nämnderna kräver därav beslut i fullmäktige. Utifrån rådande läge behöver dialog om den långsiktiga organiseringen av verksamheten föras mellan berörda förvaltningar. Förvaltningen avser att återkomma till nämnden under året.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras avslutat. Förvaltningen kommer att fortsätta dialogen med förskoleförvaltningen.

Riktlinjen för tillgängliga lärmiljöer

I december 2021 antog grundskolenämnden riktlinje för tillgängliga lärmiljöer med fokus på elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). Vid detta tillfälle efterfrågade nämnden att förvaltningen skulle återkomma efter sex månader för att visa på vilka effekter riktlinjen gett. Utifrån detta önskemål följer nedan en beskrivning av det påbörjade implementeringsarbetet.

Implementeringen av riktlinjen sker under 2022. Riktlinjen har publicerats på intranätet och kommunicerats i chefsbrev. En tvärprofessionell arbetsgrupp med funktioner från olika avdelningar i grundskoleförvaltningen är tillsatt och arbetar med att göra riktlinjen känd samt omsätta de strategier och aktiviteter som riktlinjen anger till praktisk handling. Informationsspridning och kompetensstärkande insatser har planerats och genomförs succesivt.

Samverkan har fortsatt med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) kring planering av kompetensstärkande insatser. Rektorsverkstaden i januari hade fokus på tillgängliga lärmiljöer där SPSM föreläste och riktlinjen introducerades. Under rektorsverkstaden i mars med fokus på samverkan mellan hem och skola fanns kopplingar till riktlinjen för tillgängliga lärmiljöer. För att få en spridning på alla nivåer inom styr- och stödkedjan har riktlinjens innehåll även presenterats på olika enheter inom grundskoleförvaltningen. För att få en bred spridning av riktlinjen har den även presenterats inom ett par nätverk: nätverk för elevhälsans professioner samt nätverk för fritidshem. Nästa steg är övriga nätverk inom förvaltningen.

För att kunna stödja skolorna i implementering av riktlinjen har utbildningsområdenas övergripande elevhälsoteam planerat en utbildningsinsats för elevhälsans medarbetare. Denna kommer starta höstterminen 2022. I samband med denna utbildningsinsats planeras även för en gemensam studiedag i oktober för rektorer och elevhälsans professioner med temat *Tillgängliga lärmiljöer*.

4.4.2 Förändringsarbete

4.4.2.1 Ny skolenhetsorganisation steg 2

Projekt ny skolenhetsorganisation steg 2 omhändertar det fortsatta arbetet med planering och genomförande av den nya skolenhetsorganisationen och de återstående delarna av skolenhetsutredningens grundläggande principer. Arbetet handlar om att utreda, planera och genomföra en ändamålsenlig, rättssäker och effektiv organisering av:

- Grundsärskolan
- Utbildningsområdes- och stadengemensamma särskilda undervisningsgrupper och resursskola
- Styrning och ledning för en samlad elevhälsa

Projektet har som mål att skapa goda förutsättningar för elever med särskilt behov av stöd i undervisningen. Tillgången till platser på grundsärskola och särskilda undervisningsgrupper är i dagsläget ojämnt i antal och ojämnt fördelade i utbildningsområdena och över Göteborgs Stad. Målsättningen är att alla elever ska ha samma rätt att få sitt stöd tillgodosett nära hemmet och det bör finnas lokaler som är anpassade och utgör en bra lärmiljö. Syftet är att ge elever stärkta förutsättningar för hög kvalitet i undervisningen, inkludering och delaktighet.

Området styrning och ledning för en samlad elevhälsa handlar om att skapa förutsättningar för att elevhälsan fortsatt ska utvecklas som en helhet där lärande och hälsa hör ihop. I dagsläget ansvarar olika delar för utveckling av elevhälsan. Uppdraget syftar till att rektorer tillsammans med elevhälsochefer och utbildningschefer ska få bättre förutsättningar att leda och utveckla en hälsofrämjande skola.

Arbetet under våren 2022 är fokuserat på utredning, perspektivinsamling och dialog såväl inom som utom förvaltningen och med förtroendevalda. Projektet kommer att leverera förslag på inriktningsbeslut och organisatoriska förändringar under hösten 2022. Slutrapport kommer levereras 31 december 2022.

4.4.2.2 Ledningsgruppsutveckling

Under hösten 2021 påbörjades en team- och ledarutveckling för alla skolledningsgrupper inom grundskoleförvaltningen. Målet för kompetensutvecklingsinsatsen *Team- och ledarutveckling* är att teamen efter två år ska ha blivit framgångsrika skolledningsteam som nått nya höjder gällande likvärdighet och undervisningskvalitet, och det med stärkt styrkedja. Insatsen leds av Göteborgsregionen (GR). Löpande planering och uppföljning sker i nära samarbete med grundskoleförvaltningen.

Drygt trettio skolledningsteam påbörjade utvecklingsarbete under hösten och ytterligare trettio startade första kvartalet 2022. Vad gäller resterande tio skolledningsteam har förvaltningen valt att avvakta av olika anledningar.

Samtliga ledningsteam genomför i inledningsfasen en kartläggning av gruppens nuläge genom en så kallad GDQ Short (Group Development Questionnaire) som grundar sig i forskaren Susan Wheelans teoretiska ramverk IMGD (Integrative Model of Group Development). Kartläggningen hjälper teamen att reflektera över och utveckla sitt teamarbete. Med hjälp av GDQ Short kommer grundskoleförvaltningen på sikt att kunna sammanställa aggregerade data för att få en bild av teamutveckling över tid. GDQ Short gör det även möjligt för projektteamet från GR att, utifrån teamets resultat, rekommendera anpassat kompetensutvecklingsmaterial som ger ökad möjlighet till vidare progression.

Även förvaltningsledningen och stödavdelningarna har påbörjat insatser för ledningsgruppsutveckling enligt samma modell.

4.4.2.3 Kultur

Vid införandet av stadens nya nämndorganisation fick grundskolenämnden ansvaret för kulturskolan medan kulturnämnden behöll ansvaret för instrumentförrådet. Instrumentförrådets uppdrag är i första hand att förmedla och hyra ut instrument till kulturskolans elever. Kulturförvaltningens och grundskoleförvaltningens bedömning är att verksamheten bör organiseras tillsammans med övriga kulturskolan för att åstadkomma en mer ändamålsenlig ansvarsfördelning. Ekonomiska medel relaterade till verksamheten uppgår till 2 100 tkr. Förvaltningen föreslår därför nämnden att hemställa till kommunfullmäktige att besluta om verksamhetsöverföring av instrumentförrådet samt överföring av kommunbidrag för verksamheten.

Kulturskolan och Kultur i skolan har under årets första kvartal påbörjat sin förändringsresa som genomförs i projektform. Syftet är att skapa en resurs- och kostnadseffektiv organisation för Kulturskolan som stödjer verksamheten i arbetet med att nå uppsatta mål.

Ett projektdirektiv är framtaget och antogs den 15 mars 2022 av förvaltningsledningen. En extern projektledare är anställd under projekttiden och en projektorganisation är upprättad. En plan för dialog och delaktighet har tagits fram och dialog med de fackliga sker kontinuerligt.

Presentationer av ny organisation och samtal med chefer och övriga direkt berörda medarbetare är genomförda och samverkan med de fackliga förbunden påbörjades sista veckan i mars. Framöver finns studiedagar för medarbetare och chefer planerade, med syfte att förankra och skapa förståelse för Kulturskolans breddade uppdrag och hur den nya organisationen ska stötta detta uppdrag.

4.4.2.4 Övertagande av verksamhetsnära system

Grundskoleförvaltningen tar den 1 augusti 2022 tillsammans med de två andra skolförvaltningarna över ansvaret för verksamhetsspecifika IT-tjänster inom utbildningsområdet från Intraservice. Vid övertagandet ska en ny förvaltningsmodell och organisation vara etablerad. Ett antal medarbetare från nuvarande organisation följer med till grundskoleförvaltningen. Det initiala bemanningsbehovet bedöms vara löst med en kompletterande rekrytering. Bemanning och roller kommer under hösten ses över för att motsvara behovet.

4.4.3 Aktuellt om skolplaceringar inför hösten 2022

Aktuellt om skolplaceringar inför hösten 2022

Här beskrivs arbetet med skolplaceringar inför höstterminen 2022 utifrån ansökningar, översiktliga placeringsresultat samt avsteg från nämndens regelverk.

Sammantaget har cirka 10 400 elever fått en placering i förvaltningens grundskolor utan några avsteg från nämndens regelverk. Cirka 82 procent av de som önskat skola har fått sitt första önskemål. Cirka 92 procent har fått något av sina fem önskemål. För det slutgiltiga resultatet av årets process bör utfallet av skolbytesperioden 15–30 april inväntas. Skolbyten och placeringar i fristående skolor kan frigöra platser som kan resultera i att ytterligare elever får en önskad skolplacering.

Nämndens regelverk för skolplacering uppdaterades enligt beslut den 16 november 2021 § 276 för att omfatta samtliga skolformer som nämnden ansvarar för samt justeringar för ytterligare tydlighet. Arbetsprocess, handläggning och beslut följer det regelverk som nämnden har beslutat. Arbetet med skolplaceringar inför läsåret 2022–2023 har följt en noga utarbetad process med kontrollpunkter och statusrapporter till förvaltningsledning, politisk referensgrupp och nämnd.

För att på bästa sätt matcha skolornas utbildningskapacitet mot behoven har simuleringar gjorts löpande längs hela processen för att kunna prognostisera utfall och justera kapacitet. Förbättrad process och samarbete med fristående skolenheterna har också bidragit till säkrare information om förväntat behov av skolplatser i olika delar av staden. Arbetet med att undvika så kallade dubbelplaceringar där elever har erbjudande om plats på både kommunal och fristående skola behöver utvecklas. Volymen av dubbelplaceringar är fortsatt så omfattande att det har en direkt påverkan på antalet elever som kan erbjudas ett av sina önskemål innan skolbytesperioden. Detta ger sämre planeringsförutsättningar för både kommunala och fristående skolor.

Antal elever som omfattas av möjligheten att önska skola inför läsåret 2022–2023 är ungefär 10 400, vilket är något fler än förra året. Drygt hälften av eleverna som omfattas ska börja i förskoleklass till hösten.

Inkomna ansökningar:

- Ungefär 7 400 önskade skola med e-tjänst
- Ungefär 650 önskade skola med pappersblankett.
- Ungefär 1 650 har syskonförtur
- Ungefär 50 elever med sekretess placeras

Förvaltningsledningen fastställde den 22 mars kapacitet på alla skolenheter som omfattas av nya placeringar i förskoleklass och årskurs 7 inför läsåret 2022–2023. Den fastställda kapaciteten ger nedan utfall av årets skolplaceringar.

Andel av de som önskat skola som fick sitt första önskemål

Stadsområde	F	4	6	7	Alla årskurser
Nordost	80%	68%	92%	48%	75%
Centrum	84%	64%	74%	69%	79%
Sydväst	93%	80%	100%	71%	86%
Hisingen	84%	80%	100%	84%	84%
Hela staden	86%	74%	81%	75%	82%
Hela staden, skolplacering 2021	86 %	82%	82%	78%	84%

Det finns en elev som förplacrats på Skogomeskolan då vårdnadshavarna önskat tvåspråkig undervisning på finska och svenska.

Andel av de som önskat skola som fick något av sina önskemål

Stadsområde	F	4	6	7	Alla årskurser
Nordost	89%	79%	96%	67%	85%
Centrum	97%	93%	83%	84%	93%
Sydväst	98%	97%	100%	85%	95%
Hisingen	94%	93%	100%	94%	94%
Hela staden	95%	87%	88%	88%	92%
Hela staden, skolplacering 2021	96%	94%	92%	92%	95%

Andel av de som önskat skola som inte fått något av sina önskemål

Stadsområde	F	4	6	7	Alla årskurser
Nordost	11%	21%	4%	33%	15%
Centrum	3%	7%	17%	16%	7%
Sydväst	2%	3%	0%	15%	5%
Hisingen	6%	7%	0%	6%	6%
Hela staden	5%	13%	12%	12%	8%
Hela staden, skolplacering 2021	4%	6%	8%	8%	5%

I hela staden är det ungefär 630 elever som har önskat skola men inte fått något av sina önskemål. Många av eleverna som inte fått något av sina önskemål har antingen bara önskat skola utanför sitt närområde eller bara lämnat ett eller två önskemål. Ca 370 av eleverna som inte fått något av sina önskemål har fått placering på sin närmaste skola och övriga på någon av sina närområdesskolor.

Ett kontrollprogram utöver det som regelverket anger har genomförts längs vägen för att om möjligt höja kvaliteten på placeringarna. Till exempel har placeringar på andra sidan av en barriär, Göta älv och E6:an genom centrala staden, utan sådant önskemål kontrollerats liksom elever som kommer ensamma från sin förra skola till ny skola och tvillingar som placerats på olika skolor utan sådant önskemål. Vid justering av sådana placeringar behöver dock alltid hänsyn tas till regelverket. Om det inte finns möjlighet att utöka kapaciteten på aktuell skola går det inte att flytta elever utan att det får negativa konsekvenser för andra elever. Inga elever har fått en placering på andra sidan Göta älv om de inte har önskat en skola där.

Drygt två procent av eleverna har följts upp i särskild ordning då man placerats på en skola som enda elev från nuvarande skola. Den större delen av de här placeringarna förklaras av att eleven placerats enligt sitt första önskemål eller att eleven flyttat till en annan del av staden, men gått kvar i nuvarande skola.

Kapaciteten på skolorna är den helt avgörande faktorn för att undvika att elever mot sin vilja placeras på en skola som enda elev från nuvarande skola. Detta gäller oavsett nuvarande lagstiftning och nämndens regelverk eller om de förändringar som föreslås avseende möjligheten att inrätta så kallade skolspår verkställs. Detta ska också sättas i relation till rimliga ekonomiska och organisatoriska förutsättningar.

Avvikelser

Inga elever har fått skolplacering som innebär avsteg från nämndens regelverk.

Utfallet innehåller dock ett antal skolplaceringar som inte motsvarar vårdnadshavares önskemål och förväntningar. Orsak till att beslutad placering inte överensstämmer med önskemål kan vara flera, exempelvis att man enbart önskat skolor som inte är närområdesskolor och därför inte får plats på någon av de skolorna. I delar av staden råder kapacitetsbrist. Det innebär att många elever inte har fått någon av sina önskade skolor utan istället placeras på en skola, som i och för sig är en närområdesskola enligt de avstånd som regelverket anger, men ändå inte motsvarar vårdnadshavarnas förväntningar.

Som nämnts ovan står det slutgiltiga resultatet av årets process klart först när skolbytesperioden är avslutad. Skolbyten och placeringar i fristående skolor kan frigöra platser som kan resultera i att ytterligare fler elever får en önskad skolplacering.

Jämförelse med 2021

I jämförelse med förra årets skolplacering kan konstateras att andelen som fått en önskad skola är lägre. Förra året var det 380 elever som inte fick något av sina önskemål, i år är det 630. Alla elevers rätt till en skola nära hemmet i enlighet med gällande regelverk är delvis en förklaring till denna ökning. 2021 var det 84 procent av eleverna i samtliga årskurser som fick sitt första önskemål och i år är det 82 procent.

2021 inkom 288 överklaganden av beslut om skolplacering. Antal ansökningar om skolbyte var ungefär 1 160. Hur många överklaganden som inkommer detta år återstår att se, hittills har förvaltningen fått in ungefär 250 överklaganden. Bedömningen är att det kommer landa på ungefär 300–350, alltså ungefär som föregående år.

Placeringar i grundsärskolan inför hösten 2022

Vårdnadshavare har kunnat lämna önskemål om placering i grundsärskola under perioden 15 februari-15 mars. I årets skolplacering placerades cirka 100 elever i grundsärskolan. Placering i grundsärskolan utgår från elevens boendeadress, vårdnadshavares önskemål och elevens behov när det kommer till lokalers utformning och tillgänglighetsanpassning. Förvaltningen har en stor utmaning i att möta behovet av plats i grundsärskola där lokaler är tillgänglighetsanpassade för elever med större fysiska funktionsnedsättningar och omfattande omvårdnadsbehov. Cirka hälften av eleverna har fått något av sina önskemål. I det fall en elev har fått en placering på annan skola än den som vårdnadshavaren önskat kan det bero på att den önskade skolan inte har den tillgänglighet som eleven behöver.

4.5 Uppföljning av tidigare avvikelser

I detta avsnitt följer förvaltningen upp avvikelser som tidigare har rapporterats till fullmäktige i delårs- eller årsrapporter.

Utbetalning av bidrag till den fristående huvudmannen Föreningen Framstegsskolan

Nämnden bedömer åter att det finns hinder att betala ut bidrag till den fristående huvudmannen Föreningen Framstegsskolan på grund av att föreningen saknar bankgiro kopplat till sitt organisationsnummer. Ärendet rapporteras till kommunledningen som en väsentlig avvikelse och beskrivs därför sammanfattat i stycke 2.1.2. Stadsrevisionen har granskat nämndens hantering och ger nämnden kritik i form av en anmärkning för hanteringen av utbetalning av bidrag till Föreningen Framstegsskolan.

Brister i den centrala skolpliktsbevakningen

I tidigare rapportering har förvaltningen informerat om att det förekommit eftersläpning i den centrala skolpliktsbevakningen. Den 26 januari inkom ett föreläggande från Skolinspektionen om att senast den 26 maj 2022 vidta åtgärder på generell nivå så att författningarnas krav avseende skolpliktsbevakning följs och elevers rätt till utbildnings tillgodoses. Bakgrunden är att Skolinspektionen uppmärksammats på ett ärende där elev under lång tid saknat skolplacering och inte uppmärksammats i skolpliktsbevakningen. Svar till Skolinspektionen ska hanteras av nämnden i maj.

Arbete för att säkra och stärka processen pågår som en del i nämndens samlade riskbild och intern kontroll för 2022. Dock föreligger fortfarande stora svårigheter att bedriva arbetet på ett ändamålsenligt sätt, dels på grund av stora eftersläpningar i utredningsarbete, dels på grund av bristande funktionalitet i det nya elevadministrativa systemet IST.

4.6 Lokalförsörjning och kapacitet

Nedan följer uppföljning av några aktuella byggnationsprojekt.

Avvikelse inom beslutade projekt

Ombyggnation av Påvelundsskolan

Påvelundsskolans om- och tillbyggnation beräknades vara klar innan sommaren 2024 för att kunna ta emot elever höstterminen 2024. I tidigare rapporteringar har förvaltningen lyft att projektets komplexitet medfört förseningar. Bakslag i bygglovsprocessen medför nu att omprojektering måste ske, vilket riskerar att ytterligare påverka tidplan, kostnad och projektets omfattning. Förseningen kan medföra utmaningar för skolplaceringar och kapacitet inom det geografiska området där skolan är placerad. Risken för kapacitetsbrist inom området kommer löpande att bevakas, utvärderas och omhändertas i förvaltningens kapacitetsplanering.

Ny Åkeredsskola

I delårsrapport augusti 2021 rapporterade förvaltningen att byggnadsnämnden fattat beslut om rivningslov, enligt stadsbyggnadskontorets förslag, och godkänt förhandsbesked för nybyggnation. Beslutet om förhandsbesked överklagades till Länsstyrelsen som avlog överklagan och under december 2021 vann förhandsbeskedet laga kraft.

I februari 2022 har hyresbeslut tagits i grundskolenämnden och investeringsbeslut har tagits i lokalnämnden. Lokalförvaltningen arbetar nu vidare med att ta fram handlingar för ansökan om bygglov. Rivning av den tomma byggnaden förväntas påbörjas under 2022.

Lokalförvaltningens beslutade lösning för evakuering har lyfts för omprövning av grundskolenämnden. Grundskoleförvaltningen och lokalförvaltningen arbetar nu vidare med evakueringslösningar tillsammans.

Avvikelser i projekt i tidiga skeden

Betydande utmaningar har identifierats för följande fyra pågående detaljplaneprojekt innefattande nya skolor:

- Åkeredsrondellen i utbildningsområde Sydväst,
- Götaverksgatan, Rimfrostgatan samt Lillebyn/Björlanda i utbildningsområde Hisingen.